

Vzboja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.—
neobvezno

Dglas po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/7.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 96.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. štokov.
zavodu št. 11.812

Ljubljana, 15. januarja.

Dva dni že čakamo, da gosp. Ninčič odgrne nekaj več tajnosti, ki bi v mednarodni državi ne smela biti tajnost. Počel je nekaj, drugo pa očividno iz njega iz njegove okolice. Iz Rima je dobil rahlo grajo, češ, da so v Beogradu zagrešili indiskrecijo, ko so poročali o defenzivni zvezi Jugoslavije in Italije.

Mi nismo protivniki likvidacije spoma z Italijo. Nasprotno, izjavili smo že, da bi morali obe državi doprinesiti žrtve, da se to vprašanje skine z dnevnega reda. Treba pa žrtve res z obeh strani.

Po vsem tem, kar se danes vé o našem sporazumu, ki ga tako slavita gosp. Ninčič in radikalni tisk, je edino sigurno to, da Italija dobi suvereniteto nad Reko. Ali bo naša suvereniteta nad luko Baroš z Delto neograničena, to ni jasno. Nasprotno izgleda, da se pripravljajo nekak aranžma glede pristanišnega režima na Reki, ki bi bistveno omejili naše razpolaganje z Barošem. Na roški t. j. odsej Italijanski strani ima v skupni režim biti pogajena luka do takozv. Molo Rolofo. Italijanski listi poročajo, da je Italija pristala na to, češ, da se Jugoslaviji potem ne bo izplačalo izgraditi Baroša, zlasti pa ostalih luk vzhodno Reke kot konkurenco Reki.

Lansirala se je tudi vest, da je Italija pristala na to, da je pripravljena razpravljati o zagotovitvi reciprocitete v ravnanju z jugoslovensko manjšino na podlagi načel takozv. margheritskega sporazuma. O tem ni ni duha ni sluha v nadaljnjih pojasnilih tu in tistih naše granice. Izgleda, da je ta stvar namenoma nejasna, da potem iz nje nič ne bo.

Pač pa se potrjujejo poročila o nekak defenzivni pogodbi v varstvo statusa quo v srednji Evropi.

Potem ko je vlada spustila v javnost dvomne vesti, da v naprej zajeti val razočaranja in ogorčenja, se je spet v tajnost, da bi laže zaščitila negotovost, ki je zanj neoporečno. V stvari ni gosp. Ninčič dosegel nič drugega, nego ono, kar je Italija ponudila že leto poprej.

Usodni sporazum, ki ga odobrava tomožen režim, je sklenjen za hrbtom in brez vednosti naroda. Radikalci mislijo, da je vseeno, a vsak pameten človek vé, da ni vseeno. Ako pri odločitvi ni sodeloval noben Slovenec in noben Hrvat, Gosp. Ribarja, ki je uradnik v zunanjem ministrstvu, seveda ne more nikdo smatrati kot kakoga zastopnika.

Ne najdemo dovolj ostrih besed, da obsojimo vladin manevar, da se javnost varljivo informira o nekakem sporazumu, ki garantira našim bratom v Primorju enake pravice, kakršna si je Italija izgovorila v s. margheritski pogodbi za Italijane v Primorju. In da se izlazarva nedotakljiva oseba Nj. Velikanstva kralja, kakor da ima on kaj opraviti z nastankom najnovejšega sporazuma, proti temu moramo kot državljani ugovarjati naidločnejše. Naša vlada ima dolžnost, da z jasno izjavo izloči kraljevo osebo iz celega vprašanja, pa naj se te vesti nastale v Rimu ali v Beogradu.

Kajti naj se radikalna gospoda ne vara: Rannalska pogodba je vsled oblašanja Italije bila črna papirja, santamargheritska istotaka. Nemovalno proti Italiji je tako globoko, da vidi povsod zanike in skrite pregrade in nikdo ne veruje, da bi bila usoda najnovejšega sporazuma druga nego rapallskega. Aneksija naše naravne luke o t strani Italije je taka žrtva, da v našem narodu ne bo nikdar pozabljena.

Zahtevamo, da vlada svojih namenov ne prikriva, ampak gre z jasno besedo pred sodišče javnosti. Vedno bistvenje se kaže, da je viala Reko izločila brez resne kompenzacije in da je opustila edini ugodni trenutek, da ugotovi humano ravnanje z našimi rojaki v Julijski Krašini.

Bođrero - Ninčičeva pogodba se mora izjasniti, spopolniti in popraviti. Če ne bo pač samo gov. donos k stalnemu zastranjenju odnosijev med Jugoslovani in Italijani.

Zaščita franka

Pariz, 15. januarja. h. Danes dopoldne se je vršil pod predsedstvom Millo-tanda ministrski svet, ki je razpravljil o ukrepih proti padanju franka. Polnecare je najprej poročal o zunanjem položaju, ankar je bilo sklenjeno, predložiti zbornici v četrti sledeče zakonske osnutke: 1.) Energične odredbe proti zavlacanju plačevanja davkov. 2.) Omejitev državnih izdatkov. 3.) Umaknitev vseh zakonov o izrednih izdatkih. 4.) Povšivanje davkov.

Podpis sporazuma z Italijo

SESTANEK PAŠIČA ALI NINČIČA Z MUSSOLINIJEV. — NADALJEVANJE POGAJANJ O PODROBNOSTIH. — NOVE INFORMACIJE.

Beograd, 15. januarja. p. Po dosedanjih dogovorih bi se imela koncem januarja ali začetkom februarja sestati v Benetkah Pašič in Mussolini, da podpišeta protokole o sporazumu. Izgleda pa, da Pašič radi slabega zdravja in tudi iz političnih razlogov ne bo šel na pot. Za ta slučaj je vlada sinoči odredila ministra Ninčiča, ki se poda ali v Milan ali v Rim na konferenco z Mussolinijem, po kateri bo sporazum podpisan.

Prvi protokol vsebuje takozvani prijateljski pakt med Italijo in Jugoslavijo ter predvideva posebne koncesije za bodoče gospodarske odnose. Drugi protokol se tiče izprememb člena 4. rapalliske pogodbe.

Po vestih iz Rima pritiska laška vlada, da bi se izvršil podpis protokolov še pred 28. januarjem.

Beograd, 15. januarja. r. Težišče razgovorov za končno likvidacijo reškega vprašanja je preneseno v Beograd. S strani italijanske vlade se udeležujeta razgovor odpravnik poslov Summonte in gene-

ral Bođrero, s naše strani pa dr. Ninčič, naš poslanik v Pragi Ljuba Nešić in pa šel naše bivše delegacije v paritetni komisiji dr. Ryba. Posvetovanja trajajo še nekaj dni in bodo po izjavi dr. Ninčiča v kratkem zaključena. Sporazum med obema vladama je v glavnem dosežen.

Beograd, 15. januarja. r. Iz dobro poučenih virov se doznavja, da se na podlagi sporazuma med Jugoslavijo in Italijo že rešujejo podrobna razmejitvena vprašanja. Jugoslavija dobi nekaj hrvatskih sela na severu Reke in nekatere otoke, med njimi Lastovo in Sušac. O obmejnih korekturah v Sloveniji ni izvedeti še nič pozitivnega.

Beograd, 15. januarja. n. Francoski poslanik Clemens Simon je danes posetil ministra zunanjih poslov dr. Ninčiča, pri katerem se je informiral o podrobnostih konference zastopnikov Male antante. — Zlasti se je zanimal za sporazum med Jugoslavijo in Italijo, ki je po njegovi izjavi napravil ugoden vtis v francoskih političnih krogih.

Mučen vtis vesti o sporazumu v Beogradu

USODEPOLNA ODGOVORNOST VLADE. — GREH PLEMENSKEGA REŽIMA. — KAKO SI SKUŠA VLADA OLAJŠATI POLOŽAJ. — AVDIJENCA LJ. DAVIDOVIČA. — SESTANEK NARODNE SKUPŠČINE

Beograd, 15. januarja. rp. Z ozirom na situacijo, ustvarjeno vsled zadnjih dogodkov se predvideva, da bo vlada sklicala narodno skupščino šele 23. ali 25. januarja.

Podrobnosti, ki prihajajo o sporazumu z Italijo na dan, povzročajo v političnih krogih vznemirjenje. Vlada oficijelno molči, na drugi strani pa se lansirajo podrobnosti, ki očitno niso točne, pa naj služijo varanju javnosti in ustvarjanju razpoloženja. Ostro se graja v resnih političnih krogih tudi to, da se z vladne strani dopušča vlačenje kraljeve osebe v politični aranžman, za katerega morda usodne posledice nosi odgovornost edino le vlada. Vlada je pod pezo splošnega ogorčenja in potem, ko je bil danes min. predsednik Pašič pri kralju, vendarle izdala o tem poseben komuniké.

Vedno bolj prihaja na dan, da je odgovornost, ki jo je vlada z italijanskim aranžmanom prevzela, naravnost katastrofalna. Povedi se poudarja usodepolna napaka, da je v nove ogromne žrtve privolil režim, ki ima čisto plemenski značaj in ki je že od nekdaj kazal, da ne razumeva težen celokupnega naroda.

Vlada poskuša sedaj prevladati del odgovornosti na rame vseh strank na ta način, da bo Ninčič po nalogu ministrskega sveta povabil voditelje opozicije ter jim razložil načela sporazuma z Italijo. Če se voditelji opozicije odzovejo vabilu, bodo vsekakor z vso rezerviranoostjo vzeli informacije ministra na znanje. Gotovo je, da se bo v parlamentu vrčila o tem javna debata.

Veliko pozornost je vzbudila napoved »Politike«, da se pripravljajo notranje-politična preorientacija. Za več dni se je govorilo, da bo kralj sprejel v avdienco predsednika Dem. kluba g. Davidoviča. Ta avdijenca se je danes vršila ter je trajala zelo dolgo. Kakor se čuje, je g.

Davidovič objasnil vladarju položaj, ki postaja vsled enostranskega plemenskega režima vedno težavnejši, razpršil pa je tudi vse intrige, ki so se zadnji čas arovale proti demokratu, češ, da paktirajo z Radicem in favorizirajo republikance. G. Davidovič je kralju tudi pojasnil nazore demokratske stranke o oblastnih samoupravah ter poudarjal, da se ta načela povsem krijejo s širokogrudnimi predpisi ustave. Avdijenca g. Davidoviča je povzročila v Beogradu mnogo senzacije ter je dala povod za razne kombinacije.

Kot znak nestalnega položaja vlade se smatra tudi dejstvo, da je vojni minister Pešić svojo demisijo na prošnjo g. Pašiča začasno umaknil.

VLADA SE KONČNO LE OGLASA.

Beograd, 15. januarja. r. Povodom vesti nekakega beogradskega večernega lista, ki je aktualno vprašanje sporazuma med našo državo in Italijo na netakten način spravljaj v zvezo s kraljevo osebo, je pooblaščen oddelek za tisk ministrstva zunanjih poslov, da kategorično izjavi, da je kralj svojčas odpotoval v Pariz samo iz razlogov, ki so bili že javljeni. Oddelek za tisk ostro obsoja, da se osebnost kralja spravlja v politična vprašanja, ki spadajo edino le v delokrog odgovorne vlade.

SKLICANJE FINANČNEGA IN ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 15. januarja. p. Danes je predsedništvo narodne skupščine razposlalo pozive članom finančnega in zakonodajnega odbora, naj pridejo čimprej v Beograd. Prva seja finančnega odbora se bo vršila 17. t. m., zakonodajna pa 21. t. m. Zakonodajni odbor še nima določenega dnevnega reda. Verjetno je, da bo najprej pretrgal zakon o centralni upravi, ker je to edini zakon, ki ga je vlada že pripravila.

Likvidacija v Zagrebu

Beograd, 15. januarja. p. Na podlagi sinočnjega vladnega sklepa je danes minister notranjih poslov Vujičić poslal pokrajinskemu namestniku v Zagrebu odredbo o izvršitvi likvidacije pokrajinske uprave za Hrvatsko in Slavonijo. Najprej se ima likvidirati oddelek za notranje posle. Njegov načelnik Gojković se upokoji. Potem se izvrši likvidacija vseh ostalih oddelkov, tako, da bo do konca meseca februarja izvršena vsa razdelitev namestniških poslov.

Beograd, 15. januarja. r. Danes dopoldne je odpotoval v Beograd zagrebski pokrajinski namestnik Cimic, ki je najprej posetil predsednika vlade Nikolo Pašiča, nato pa ministra zunanjih in notranjih del. Gre za vprašanje likvidacije in redukcije na Hrvatskem.

KURJOZEN DEMANTI.

Beograd, 15. januarja. p. — Nocoj je vlada izdala nastopni komuniké: V Sloveniji se širijo vesti, da se je kraljevška vlada dogovorila z italijansko vlado da se Slovenija gospodarsko za vedno izloči v roke italijanske Trsta in da se radi tega ne bo gradila železniška proga Podzemelj(?)—Črnomelj. Pooblaščen smo izjaviti, da je širjenje takih vesti nasprotno interesom države, ker

kraljevska vlada računa z vsemi razlogi za dobrobit kraljevine. (Op. ur.: Gospodje, ki so sestavljali ta demanti očitno ne vejo, kje je Podzemelj. Mislili so očitno na obe železniški vezi Slovenije z Reko t. j. preko Kočevja in preko Črnomlja, ki sta se imeli graditi iz dolarskega posojila.)

BENEŠ V PARIZU.

Pariz, 15. januarja. h. Dr. Beneš je v torek zjutraj dospel s simplon-ekspresom v Pariz ter je takoj ob 9. dopoldne nadaljeval potovanje v London, kjer se udeležil pogajanj odbora Zveze narodov za finančno obnovo Madžarske

PAPEŽ SPREJEMA LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA FRANCOSKEM.

Pariz, 15. januarja. l. »Echo de Paris« javlja iz Rima senzacionalno vest, da je papež sklenil priznati z zakonom o ločitvi cerkve od države uvedene verske družbe v Franciji. Vsak čas se pričakuje tozadevno službeno sporočilo kraljevi vladi. Obenem bo papež s pismom pozval francoske škofe, naj se podvržejo.

General De Castelnau je na to vico izjavil, da bo po njegovem mnenju vera iz tega papeževega koraka imela samo dobiček. Francoski katoličani bodo oproščeni največje težave, ki je tičala njihovo patriotsko udanost.

Angleški prestolni govor

SLOVESNA OTVORITEV PARLAMENTA. — MACDONALDOVA OFENZIVA PROTI VLADI.

London, 15. januarja. j. Danes dopoldne je kralj v spremstvu kraljice in dvora odšel iz Bukingham palače v Westminster, da otvori parlament. Po cestah, kjer se je vozila kraljevska dvojica, je bila zbrana velikanska množica občinstva. Prihod kralja v zgornjo zbornico je naznanilo 41 topovskih strelcev. Po običajni otvoritveni formalnosti je kralj nato prečital prestolni govor.

London, 15. januarja. s. Kralj je danes otvoril novo izvoljeno spodnjo zbornico s prestolnim govorom, ki veli med drugim:

«Moji odnošaji do drugih držav so slejkoprej prijateljski. Veselim se, da sem mogel ugotoviti končnoveljavni napredek pri rešitvi gotovih vprašanj, ki so dosedaj bila zapreke na potu medsebojnega sporazuma in ki so zadržavala obnovo sveta.»

Prestolni govor omenja nato imenovanje obeh strokovnjaških odborov ter naznanja, da se bo stavl predlog, po katerem naj se ratificira v Lausanni s Turčijo sklenjena pogodba. V vprašanju alkoholne prepovedi se bo v kratkem sklenil dogovor z Združenimi državami, ki bo še bolj utrdil srečne odnose med tema dvema državama in narodom. Prestolni govor nadaljuje, da se bo vpliv Zveze narodov z vsemi možnimi sredstvi tudi nadalje povečeval.

Glede notranje-političnih težkoč pravi prestolni govor: «Z zadovoljstvom ugotavljam, da prizadevanja za ustvaritev dela in za zmanjšanje števila brezposelnih niso ostala brezuspešna. Vendar pa še vedno gotovo število delavcev ne more dobiti dela. To mi dela velike skrbi. Moji ministri so pred kratkim stavlili predloge glede zaščitne carine, ki bi po njihovem mnenju bistveno doprinesle k rešitvi tega problema, in sicer z uspešnim udeleževanjem industrije na domačem trgu in z holištimi pogoji za izvoz v dominijone in v inozemstvo. Teh predlogov pa država še ni sprejela. Pod temi okoliščinami se pričakuje še vaša odobritev za razširjenje in izboljšanje trgovinskih možnosti in izvoznih načrtov.»

London, 15. januarja. h. V spodnji zbornici je že danes pričela razprava o odgovoru na kraljev prestolni govor. Po govornih poslancev konservativne stranke Banksa in lorda Apsleya, se je oglašil k besedi vodja delavske stranke Ramsay Mac Donald, ki je izjavil, da po-

zdravlja omenitev zunanje-političnih zadev v prestolnem govoru. Toda položaj postaja vedno resnejši, vsled česar je potrebejša in učinkovitejša politika britskega imperija. Ze samo izgledi na izpremembo vladnega kurza v Angliji so pri državnikih na kontinentu bolj osvežili vpliv Velike Britanije, kakor zadnjih 13 mesecev sedanjega režima. Sedanja vlada nikakor ni vredna zaupanja.

Mac Donald je opozarjal za tem, da so zadnje volitve spravile zbornico v izredno težaven položaj, ker nima nobena stranka večine, vladna stranka sama pa se je vrnila v novo zbornico z izgubo sto mandatov. Novi parlament mora rešiti jako važna vprašanja, predvsem starostno pokojnino, ki ji ni odrekala nobena vlada. Ako se moramo baviti s predvojnimi pokojninami in drugimi posameznostmi kraljevega govora, potem moramo poskusiti najti bazo, na kateri naj se doseže splošen sporazum. Kaj se more zgoditi, to je v božjih rokah. Toda, kdorkoli bo vodil vlado ob sedanjih razmerah, ta bo moral biti zelo previden. Vsečina odgovora delavske stranke na kraljev prestolni govor je že znana in se glasi: «Naša dolžnost je sporočiti Vašemu Velikanstvu z respektom, da dosedajni svetovalci Vašega Velikanstva ne uživajo zaupanja zbornice.»

Lloyd George je imenom liberalne stranke izjavil nado, da si bo nova vlada znala pridobiti ono avtoriteto in vpliv, ki bo odgovarjal moči britanske vlade.

Adresna debata v lordski zbornici.

London, 15. januarja. j. V gornji zbornici je bila adresna debata ostro pointirana med lord Curzonom in lord Greyem. Lord Grey je poudarjal, da obstoji le malo upanja v politično sanacijo Evrope. Reparatcijsko vprašanje se more rešiti le s sporazumom med Anglijo in Francijo. Izgledi v Evropi so zelo temni.

Macdonald ne pride takoj na vlado?

Pariz, 15. januarja. s. Po poročilu »Matina« bo angleški kralj, ko se strmoglavi Baldwinova vlada, smatral za svojo dolžnost poklicati najprej osebnost, ki bi si mogla dobiti v spodnji zbornici trajno večino. Še le, ako to ne uspe, bo pooverjena sestava vlade delavski stranki.

Poljski fašisti

Dunaj, 15. januarja. s. Senzacije dneva so tvorile vesti o velikih aretacijah članov fašistovske organizacije v Varšavi. Kakor se govori, je bila prejšnja vlada tik pred svojim padcem pripravljena priznati fašistovsko organizacijo. Kolikor je dosedaj znano, je bilo aretirano celo vodstvo fašistovske organizacije, sestoječe iz generala Galicega, enega polkovnika, enega kapitana, enega policijskega komisarja in mnogih inženjerjev, fabrikantov in dijakov.

Berlin, 15. januarja. s. »Vossische Zeitung« javlja iz Varšave: Policijske hišne preiskave pri članih fašistovske zveze »Pripravljenost poljskih patriotov« so dognale, da je bila zveza popolnoma vojaško organizirana in da je imela svoj lastni generalni štab. Ta je razdelil Varšavo v 26 con, ki bi se v slučaju potrebe zasedle. Pričakujejo še več senzacionalnih aretacij.

Venizelos na krmilu

London, 15. januarja. s. »Daily Mail« javlja iz Aten: Ministrski predsednik Venizelos je posetil angleškega opravnika poslov ter z njim daljša konferiral. Pred ljudskim glasovanjem glede oblike vladavine namerava Venizelos posejiti več prestolce na Balkanu ter Pariz in London.

Izvedeniška komisija

Pariz, 15. januarja. h. Komite ekspertov reparacijske komisije je imel v torek dopoldne pod predsedstvom ameriškega zastopnika sejo, po kateri se je izdal nastopni komuniké: Na današnji seji je komite strokovnjakov sklenil, da je zapisnik sej talen in da se obvezujejo vsi člani, da listom ne bodo dovolili nobenih intervjujev. Listi bodo dobili vse informacije od generalnega sekretarista. Na dopoldanski seji je sklenil komite povabiti predsednika nemške države na banko, naj se udeleži ene prihodnjih sej, da bo dal pojasnila glede gotovih valutno-tehničnih vprašanj. Prihodnja seja se vrši v sredo.

Nov potres na Japonskem

Washington, 15. januarja. d. — Na Japonskem je divjal nov potres, ki sicer v svojih posledicah ni tako strahovit, kakor je bil prvi, a je vendar že zahteval velike žrtve. Podrobnosti še ni.

London, 15. januarja. s. — Reuterjev urad javlja iz Osake: Brzjavne in telefonske zveze med Tokio in Osako so bile davi ob 5.45 vsled potresa prekinjene. Železniški promet med Tokio in Yokohamo je ustavljen. Tudi cestna železnica v Tokiju ne obratuje. V predmestjih Tokija so izbruhnili požari. — Potniški vlak se je prevrnil v reko, šest drugih vlakov je bilo prevrnenih na progi. V Tokiju so bili štirje mrtvi, v Yokohami pa šest oseb. V Yokohami je bilo uničenih 600 hiš.

Inozemske borze

15. januarja:

CURIH: Beograd 6.55, New-York 578.50, London 24.50, Pariz 25.80, Milan 25.60, Praga 16.80, Budimpešta 0.0207, Bukarešta 2.90, Sofija 4.10, Dunaj 0.008125.

TEST: Beograd 26.15 do 26.35, Pariz 100.50 do 101.50, London 96.30 do 96.60, New-York 22.70 do 22.85, Curih 3.88 do 3.96, Praga 66.20 do 66.60, Dunaj 0.0315 do 0.0320, dinarji 26.20 do 26.40, dolarji 22.65 do 22.80, carinski franki (20) 88.30 do 89, uradni kurz zlate lire 433.666.

DUNAJ: Devize: Beograd 806 do 818, Berlin 15.90 do 16.50, Budimpešta 2.41 do 2.51, Bukarešta 332 do 354, London 801.500 do 802.500, Milan 8134 do 8146, New-York 70.325 do 71.185, Pariz 3082 do 3008, Praga 2070 do 2090, Sofija 502 do 506, Curih 12.275 do 12.325, valute: dolarji 70.360 do 71.260, levi 480 do 488, nemške marke 15.30 do 15.90, funti 299.700 do 301.300, francoski franki 3045 do 3075, lire 8100 do 8120, dinarji 797 do 803, efeki (v fciših): Hrvatske eskomptna 126, Sarajevska pivovarna 1600, Jesenice 2600, Zenica 2160, Slavek 700, Slavonija 200, Trbovlje 720, Bankerova 016-k 1440, Jugobanka 125, Bečevska 216, Landerbank 350, Zivnostenska 945, Alpine 750, Juli-Süd 558.

Dijaški štrajk na ljublj. tehnični fakulteti

Dijaštvo tehnične fakultete je za danes napovedalo štrajk. Izvoljen je poseben odbor, ki bo pazil, da nikdo ne bi obiskoval predavanj. Vhod v predavalne dvorane in laboratorije bodo od dijaštva zastraženi.

O vzrokih tega dijaškega štrajka nam poročajo: Z ozirom na dejstvo, da je letos kolokviralo (se podvrglo delnim izpitom) razmeroma le malo število slušateljev je profesorji zbirali tehnične fakultete postrili tozadevne predpise ter odredili posebne kolokvijske termine. Istočasno je sklenili, da se o nemu, ki kolokvij ni opravil v smislu novih predpisov, študijsko leto odr. semester ne bo vstrel v študijsko dobo.

Sklep profesorjskega zbora je izzval pri dijaštvu hud odpor in društvo slušateljev tehnične fakultete je poslalo

profesorjskemu zboru ultimatum, da do 15. t. m. svoje sklepe prekliče, sicer da bo dijaštvo proglasilo štrajk. Profesorji zbor je ta ultimatum odklonil ter pozval dijaštvo, da se pokori ukrepom, ki da so storjeni le v njegovo korist. Dijaštvo se s tem odgovorom ni zadovoljilo in ostalo je pri prvotnem sklepu.

Kakor čujemo je profesorji danes vsi prišli predavati in če se pojavita v dvorani ali laboratoriju le po 2 slušatelja se bo predavanje po principu »tres facit collegium« tudi vršila. Ako pa bi bila predavanja nemogoča, bo profesorji zbor semester zaključil.

V interesu znanstvenega dela in rednega študija bi bilo, da se spor med profesorjskim zborom in dijaštvom čim prej izravna.

«Jadranske banke». Vsi, ki so ta nesrečni političnoobančni režim držali, so se skrivali. Raka treba operativno izrezati.

Popravek Jadranske banke

Z ozirom na članek, objavljen v št. 2. Vašega lista z dne 2. januarja 1924 pod naslovom »Križa v Jadranski banki«, Vas pozivamo, da v smislu § 19. tiskovnega zakona priobčite tale popravek: Ni res, da je »ob novem vplačilu delnice Trst «Jadranske» Beograd vzel 18.000 komadov, kar je znašalo 6.123.000 lir in ne samo 5 milijonov — res pa je, da je Jadranska banka Beograd od na novo emitirane akcijskega zaveza Banca Adriatica Trst vplačala skupno znesek 5 milijonov lir za 25.000 delnic po 200 lir nominalne za komad. Ni res, da je Jadranska banka prevzela le 1/3 delnic nove Adriaticke Bank — res pa je, da je »Jadranska banka« a. d. Beograd podpisala in popolnoma vplačala cel akcijski kapital nove Adriaticke Bank Wien v iznosu 500 milijonov avstrijskih kron, razdeljen na 1.250.000 delnic in da je od teh odstopila le 400.000 komadov nekemu dunajskemu finančniku, tako da je Jadranska banka a. d. Beograd v posesti od preko 1/3 vseh delnic nove Adriaticke Bank Wien. Ni res, da je Jadranska banka »zagrozila s proglasnitvijo insolventne, če se ji »sezonski« kredit ne podaljša — res pa je, da je glavni ravatelj Jadranske banke g. Kamenarović v imenu zaveza zaprosil Narodno banko Kraljevine SHS za podaljšanje plačilnega roka dovoljenega sezonskega kredita z motivacijo, da ima Jadranska banka tačas večja izplačila kot posledice kampanje proti zavodu, vodene posebno s svojočasno denunciacijo pri italijanskih oblastih in potom neresničnih vesti o Jadranski banki v časopisju. Ni res, da obstoje trije veleakcionarji »Jadranske banke«, ki svojih delnic niso vplačali — res pa je, da je cel akcijski kapital Jadranske banke a. d. Beograd v iznosu 60 milijonov dinarjev nominalne popolnoma vplačan. Ni res, da je v stavbah »imobiliziranih« 56, ampak 70 milijonov dinarjev — res pa je, da je v stavbah Jadranske banke, in sicer v zgradbi nove palače v Beogradu, v hišah v Celju, v Dubrovniku, na Jesenicah, v Ljubljani (bančno poslopje in tri stanovanjske hiše), v Metkoviću, v Sarajevu, v Splitu, v Šibeniku in v Zagrebu (bančna palača in dve stanovanjski hiši) vsega skupaj investirano glasom knjig le okroglo 56 milijonov dinarjev. — Jadranska banka a. d. Beograd.

Politične beležke

Letna skupščina zagrebške demokratske stranke. Prošlo nedeljo se je v tajništvo DS v Zagrebu vršila peta letna skupščina mestne organizacije. Predsedoval je njen načelnik dr. Ljubo Tomašić, ki je v daljšem govoru podal tudi pregled neumnega delovanja in plodnih organizacijskih uspehov v prošlem letu. Tajnikovo in blaginjkovo poročilo izkazuje napredek v vsakem oziru, kar je z ozirom na to, da je Zagreb najslabše center separatizma in obeh radikalnih eksperimentov, najboljši omen za splošno napredovanje demokratske misli na Hrvaškem. Pri volitvah novega odbora je bila izvedena razdelitev na dva zagrebška mestna okraja, vzhodni in zapadni, vsak s svojim odborom, ki ju bo v četrtlet določil centralni izvršni odbor za mesto Zagreb.

Afora Triller. Spor v zvezi z razpisanim ljubljanskim mandatu se razvijajo za advokatsko dvojico Triller & Ravnihar mučno. Skrajno nerodno sta moža vodila odločno nasprotje glede stroškov. Mislilo, da se za častna obveza za plačilo prihraniti, sta moža taista znani sporazum glede stroškov. G. Triller pa se je celo spozabil tako daleč, da je s posebno izjavo enostavno proglasil za laž vsako trditve, da je NNS morala poskrbeti k plačilu stroškov in da je čuteč svojo obveznost sam se trudil nabrati denar. G. Triller je že dobil prvi zasluzni odgovor na to. Sicer pa njegovi lastni pristati, če se sme še koga v Ljubljani razven Ravnihara tako imenovati, vsi dobro vedo in so pošteno dovolj, da priznajo, da se ni brez vzroka proračun odobrili v skupnih sedanjih politično sestavljenega posebnega skupne-

ga odbora NNS in JDS, da je NNS postavila svojega blaginjaka za likvidatorja in revizorja. Danes g. Trillerju vse tačenje ne pomaga nič več. Iz denarne zadeve je postala častna zadeva dr. Karla Trillerja. Gospod je včasih pozabil, a drugi imajo boljši spomin. Resnica pa se niti z zavijanjem niti z drznim taje-njem ne da iz sveta spraviti. NNS je začela razpravo o besedolomcih. Izkazalo pa se je, da je JDS hotela striktno izpolniti pogodbo, besedolomce pa smo vili drugod. G. Triller tega slučaja ne bo rešil ne s sofistiko in ne z umetniimi paradami. Lastna stranka ga je v stvari že desavirala, ko je ponudila plačilo stroškov, ki jih po Trillerjevi trditvi ne dolguje. S tem je v sporu subitrala tudi moralno. G. Triller ne čuti, da bi iz tega moral izvajati konsekvence. A vsa ostala javnost ima svoje mnenje o njem. In tudi onih par redkih izjem, ki so danes še pri NNS, priznava, da jih je vodstvo zapeljalo radi 21.000 dinarjev v sramoto, ki ji ni para v naši politični zgodovini.

Tudi klerikalci so jim dobri. Narodni enodnevničarji vedo, da njihovega glasila nikdo ne čita. Zato so se v nedeljo zatekli na pomoč k »Slovincu«, ki je prinesel njihovo kukavičje lajce kot uvodni pamflet proti demokratom. Ni prvič, da katoliško časopisje prinaša od bank plačane članke; saj je v bistvu in v sistemu klerikalizma delati vsakojake kupčije na račun zaslepljenih in zapeljanih katolikov. To pa ni najbolj zanimivo pri najnovejši ofenzivi klerikalcev proti JDS, marveč to, da so se klerikalci in enodnevničarski narodnjaki tako lepo našli v skupnem boju proti naprednjakom. Ta nečedna in neznačajna družba piše v »Slovincu« nesramnost, da pomeni demokratska stranka v življenju našega naroda »bojni absces«. »To je izrazek« — piše škofovski list od banke mastno plačan — »iz katerega se strupeni sokovi izlivajo po celem organizmu, ako se vsi pošteni elementi ne združijo, da ga radikalno (radikalno?) izrežejo. To bi bila koncentracija vseh poštenih sil proti nemoralnemu demokratizmu«. Ker se klerikalci, dr. Ravnihar in dr. Triller prištevali med poštene ljudi, bi sedilo iz tega, da se v »Slovincu« pripravlja koncentracija dr. Trillerja in dr. Ravnihara s klerikalci. Nas tudi ta koncentracija ne bi prese-netila; saj nam je še dobro v spominu l. 1908., ko je bil dr. Vladimir Ravnihar deželnozborski kandidat klerikalcev in Nemcev. Veliko ljudi je, ki so prepričani, da bo končno karjiero zaključil dr. Ravnihar tam, kjer jo je l. 1908. pričel.

Rodoljubno akcijo nekaterih dosedanjih pristavev NNS o kateri smo poročali v nedeljo, je proglasil Ravniharjev dnevnik za izdajalsko delo in lep poziv napredni javnosti za »sramoten dokument«. Dr. Triller in dr. Ravnihar smatra, da je grd zločin, če se drzno trozno trozno izreči misel, da je narodna in napredna stvar več nego osebe in da je treba preko vseh sporov do sloge naprednih ljudi. Zato ni čudno, da izrekata nad to akcijo svoje ogorčenje in obžalovanje ter jo povrh še razglajata kot demokratsko intrigo. Njun ponos je očitno zelo zrastle, odkar se je posrečilo v beograjskem revolveržurnu »Balkanu« tako znamenito predstaviti srbski javnosti spor za ljubljanski mandat. Ravniharjev list s ponosom citira moralnično sodbo »Balkana«, samo je pozabil citirati glavno navedbo tega odličnega kolega, da namreč posl. Reiser zahteva od dr. Ravnihara 50.000 Din kot odkupnino za mandat! Kje so avtorji te lopovščine, o tem ni treba mnogo premisljati.

Se že bližajo volitve! Iz meščanskih krogov nam pišejo: Kadar odfrče lastavice z naših zvonikov, vemo, da kmalu nastopi mrzla jesen. Ob miraku začno frfotati okoli vaških zvonikov nepotirni ali pilpogače. Kadar se pa zbudi iz političnega spanja zg. dr. Ravnihar in dr. Triller, takrat zanesljivo lahko pričakujemo v kratkem — volitev. Tako je tudi sedaj, ko se nam obetajo volitve v oblastne in srezke odbore. Dr. Ravnihar in dr. Triller sta že na političnem odru. Od zadnjih volitev naprej jih nihče nikjer ni videl politično nastopati, še manj seveda delati. Ne ene organizacije, ne enega shoda, ne enega sestanka s svojimi somišljeniki nista dva gospoda imela. »Častiti somišljeniki« so bili prepuščeni samim sebi ter so se tudi promptno porazgubili. Zopet enkrat (kolikokrat že prejši) so se Ljubljanci uverili, da jih tkzv. prvaška gospoda ignorira in prezira dokler jih ne rabi. In navzile temu si dr. Triller in dr. Ravnihar domišljujeta, da sta silno priljubljena in da treba le migniti, pa skoči napredna Ljubljana v boj za njune »svete ideale«. Ej, gospoda, Ljubljana bo že skočila, toda čisto drugače nego si mislita Vidva. Skočila bo, da pokaže tiste, ki jo hočejo prepeljati v radikalno natezalnico!

Mussolini kot dober prerok. Beograjska »Politika« priobči članek o sporazumu z Italijo, ki ga končuje takole: »Rapalska pogodba je umrla v cvetu svoje mladosti. Tu je bil g. Mussolini dober prerok. Vprašan o pogodbi povodom svojega prihoda na vlado, je izrekel proročje besede: »Pogodbe niso večne. Vse naš narod podpisuje danes te besede g. Mussolinija. In ne dvomimo, da bo tudi naš narod dober prerok, enako dober kot g. Mussolini. In do takrat? Do takrat bo naš narod čakal in pal, kakor je včasih pel in čakal...«

Po svetu

— Draginja v Avstriji narašča kljub stabilnosti avstrijske krone. V času od 15. decembra do 14. januarja se je povečal uradno ugotovljen indeks za 4 odstotke.

— Katastrofa angleške podmornice. Zunanji pristanišča Portland na Angleškem je 13. jan. vojna ladja »Resolution« zadela v podmornik »L. 24«, ki se je takoj potopil. Na lice mesta je odplula posebna ladja za dviganje podmornikov; toda zaradi goste megle ni bilo mogoče ugotoviti mesta, kjer se je podmornik potopil. Posadka je štela 43 moških. Delo za rešitev posadke se je nadaljevalo cel dan. Končno se je vendar posrečilo zaslediti podmornik, ki leži 60 metrov pod morjem. Seveda ni več nikakega upanja, da bi bili mornarji še živi. Poleg tega pa je morje že več dni tako razburjeno, da je izključeno, da bi imela rešilna akcija kak uspeh.

Otvoritev izvedeniške komisije

Pariz, 14. januarja. h. Odbor strokovnjakov reparacijske komisije je imel danes dopoldne prvo sejo. V navzočnosti vseh zastopnikov in strokovnjakov je imel predsednik reparacijske komisije Barthou govor, v katerem je rekel, da sta ravnotežje v nemškem drž. gospodarstvu in stabilnost nemške valute dva med seboj zvezana problema, ki spadata med prve pogoje in glavne momente, da se Nemčija odzove obveznostim v mirovni pogodbi. »Zelim v splošnem interesu«, je naglasil govornik, »da nemška vlada in uprava podpreta težko in komplicirano nalogo svojih moči.«

Odgovarjal je predsedniku gen. Duwess, ki je med drugim povdaril, da im odbor zahtevano delo in ne želi, da bi izrekala sodba o upravičenosti ruhrskih zasedb ali političnem rezultatu te ali one akcije. Naloga reparacijske komisije je in ne komisija strokovnjakov je, da se bavi s političnimi posledicami poročila, ki ga bo dal slednji o stabilizaciji nemške valute in uredbi ravnotežja državnega gospodarstva. Odočiti bo morala dalje tudi, v koliki meri bo mogla Nemčija, potem ko bo njena valuta stabilna in budjet uredjen, plačevati svoje obveznosti. Odbor mora študirati vsi mo sistem za stabilizacijo nemške valute.

Nemčija pred lakoto

Pariz, 14. januarja. a. Kakor poroča »Chicago Tribune«, je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš včeraj izjavil, da je lakota v Nemčiji v sled gospodarske katastrofe tako neizogibna, da bodo morale države Male antant storiti energične korake, da zagotovijo prehrano nemškega prebivalstva. Dr. Beneš je naklonjen Franciji in je mnenja, da bo Nemčija, ko bo mogla, plačevala primerne reparacije. Nemčiji je treba dati izglede, da si v gospodarskem oziru opomore. Minister je dopisniku lista izrecno zanikal trditve, da ima Nemčija dovolj živil in ji ni treba tuje pomoči.

PORAZ SOCIJALISTOV NA SAŠKEM

Leipzig, 14. januarja. a. Pri včerajšnjih občinskih volitvah na Saškem so dosegle meščanske stranke popoln uspeh. Občinski svet v Drazdanih in Lipsku imajo sedaj meščanska večina. Tudi v Chemnitzu je zmaga meščanske lista nad socialno-demokratsko.

Nove sodne takse

Novi zakon o takсах je v mnogih svojih določbah tako nejasen, da so postavljeni praktiki pri njegovi uporabi včasih pred nerazrešljive probleme. Posebno velja to glede taks, ki se pobirajo v sodnem postopanju.

Vprašanje je tembolj zametano, ker temelji zakon o takсах na starem srbijskem taksnem zakonu, ki pozna seveda izključno le materielne in procesne zakone nekdanje Srbije.

Sestavljalci novega taksnega zakona so se ob njega proširjenju na celo ozemlje naše kraljevine prav malo potrudili, da bi spravili njegovo besedilo v sklad z materielnimi in procesnimi zakoni prečasnih pokrajin.

Dasi je zakon v veljavi že od 15. novembra t. l., vlada glede njegove uporabe še danes popolna neorientiranost. Sodniki in odvetniki si belijo glave, kako bi se orientirali v nastalem kaosu.

V sodnih zadevah velja ne le pri vsakem sodišču, ampak tudi pri vsakem sodnem referentu v tem pogledu drugačna praksa. Zbeganost je tem večja, ker tudi pravilnik ni prinesel v tem pogledu skoro nobenih pojasnil glede meritorne uporabe.

V to splošno neorientiranost je poseg-

lo s hvalevredno vneto višje deželno sodišče in oddelk ministrstva pravde v Ljubljani, ki je sklicalo anketo glede uporabe novega taksnega zakona za sodno postopanje.

Ta anketa, pri kateri sodelujeta tudi odvetniška in notarska zbornica po svojih odposlancih, pretresa že več dni določbe taksnega zakona glede njegove uporabe v sodnih zadevah, da se po mnenju naših praktičnih pravnikov izlušči nekaka stalna praksa, katere bi se držala sodišča, odvetniki in notarji v Sloveniji.

Podatki te ankete seveda ne morejo imeti vrednosti kake avtentične interpretacije zakona oz. pravilnika in tudi ne kakega avtoritativnega navodila sodiščem.

Vendar bodo gotovo ti podatki tvorili podlago za ustalenie enotne prakse. Da ustrežemo svojim čitateljem iz pravnih in drugih interesiranih krogov, bomo v našem listu priobčevali podatke ankete, v kolikor so nam dostopni.

Do sedaj so se obravnavale sodne takse za kazensko in civilnopravno postopanje.

Danes priobčujemo rezultat ankete glede taks v kazenskem postopanju.

Vloge:

a) za predloge zasebnega obtožitelja, da se uvede kazensko postopanje radi pregreškov ali prestopkov se plačuje taksa, kakor in v kolikor je določena v sledečem:

A. Za papir, naloge, odločbe in razsodbe se plačuje kot taksa pri hudodelstvih in pregreških, ki se preiskujejo in sodijo uradoma po odmerjeni zaporni kazni

B. Za papir, naloge, odločbe in razsodbe o pregreških, ki se preiskujejo in sodijo na privatno tožbo, plača obtožitelj v naprej

C. za preiskavo vsakega prestopka se plačuje taksa

1. na privatno tožbo v naprej po številu

1.) na privatno tožbo v naprej po številu prestopkov 82 20

2.) uradno po sodbi in ne krivcev 82 20

C. za zahtevo vnovičnega sojenja se plačuje taksa v naprej in na prošnji

1.) če se odloči o njej brez predhodne preiskave 195 50

2.) če se pred odločbo izvrši preiskava 195 100

D. za prošnje, da bi se izpustil obdolženec, ki je v zaporu, proti jamstvu na svobodo, se plačuje:

1.) pri preiskovalnih oblastih (preiskovalni in polzvedovalni sodniki) 197 50

2.) pri sodiščih (svetovalstvena zbornica, zborna sodišča) za pregreške 197 100

3.) pri sodiščih (svetovalstvena zbornica, zborna sodišča) za hudodelstva 197 300

E. za zahtevo, da bi se izločil preiskovalni ali vsak drug sodnik v kazenskem postopanju po

F. za polzvedbe in obsoje o zahtvi patentov, vzorcev, modelov, tvorniških in trgovskih žigov po obsodi 200 60

b) ničnosne in druge pritožbe in vzklici zoper razsodbe:

1.) ničnosne pritožbe radi hudodelstev in pregreškov 196 50

2.) za same vzklice zoper razsodbe zbornih sodišč 196 50

3.) za vse ostale prigovore in pritožbe zoper sodbe in odločbe glede kaznivih dejanj razen pritožb zoper odločbe preiskovalnih oblastev glede hudodelstev in pregreškov (tar. post. 28), če grejo na

a) na apelacijsko (višje deželno) sodišče 198 50

b) na kasacijsko sodišče (višje deželno) 196 100

4.) za pritožbe zoper odločbe preiskovalnih oblastev (preiskovalni in polzvedovalni sodniki pri zbornih in okrajnih sodiščih) glede pregreškov in hudodelstev 88 50

5.) vzklici zoper razsodbe in pritožbe zoper sklepe okrajnih sodišč 88 20

6.) za vse pritožbe in vzklice pod t. F. 201 60

c) druge vloge strank, ki niso zgoraj navedene n. pr. ugovori zoper kazenske naloge, zamudne razsodbe in obtožnice, prošnje za priznanje odkodnine za preiskovalni zapor ali neopravičeno obsodbo itd. 1 5

Zapisniki:

a) zapisniki, ki nadomeščajo vloge, kakor vloge po številu predlagateljev 0 0

b) zapisniki o razpravah 0 0

Priloge vlog in zapisnikov 3 2

Razsodbe zgoraj pod A. B. C. in F. 0 0

Poternice za obdolženecem in za tiskanje uradnih razglasov v uradnih listih po dognani stvari 282 5

Naši kraji in ljudje

Strašen požar v Splitu

Del mesta zgorelo. — Škoda neprecenljiva. — Stara škofija uničena.

Ponosni Split je zadela v noči od nedelje na ponedeljek težka katastrofa. Skoro dva dni je namreč divjal strahovit požar, ki je uničil cel del mesta. Požar je nastal v takozvani stari škofiji, radi katere se vrši že več let polemika, ali naj se poruši, ali pa se obdrži. Ognjenj valovi so se razširjali v bliskovito naglico, objeli Hrvatsko knjigarno, Leonovo tiskarno, Katoliški narodni prosvetni savez in Katoliško štedilnico in popolnoma uničili vse te objekte. Požar je pogoltnil istočasno skladišče pohištva tvrdega lin in Makarovič, kakor tudi skladišče in restavracijo Vurešić, ki se je nahajala na nasprotni strani ulice.

Prebivalstva se je polotila silna panika, kajti obstojala je nevarnost, da ogenj razširi tudi na ostale dele mesta, posebno, ker sega pogorišče tik do stolne cerkve, ki je v sredini mesta. Ognjegasilci, žandarmerija in vojska so po skoro 30urnem napornem delu preprečili odločilno katastrofo in preželi pot ognjenemu morju. Mazovlje cesarja Dioklecijana, najrazglednejša zgodovinska stavba Splita in Dalmacije, je bila komaj rešena. Ker je bila v veliki nevarnosti tudi stolna cerkev, so prenesli monštrance v cerkev sv. Dominika. Še večer zvečer ogenj ni bil popolnoma zaduščen.

Škoda je ogromna in se ceni dosegljivo na večkrat po deset milijonov dinarjev. Res prava sreča je, da požar ni objel katedrale, peristila in mazovlje cesarja Dioklecijana, ki spadajo med svetovne znamenitosti nekdanje rimske arhitekture in dajejo Splitu njegovo karakteristično obliko.

Roparski napad sredi Ljubljane

Ljubljana, 15. januarja.

Nov špičalist je hotel večerjati pri tisti v Ljubljani izvajati svojo prakso, vendar pa se mu je že prvi pokušaj onesrečil in bo imelo to najbrže zanj že jako usodopolne posledice.

V ponedeljek dopoldne je prispela v Ljubljano posestnica Marija Jelnikar s Dolenjskega. Predno je opravila svoje posle, je odšla na malo okrepčilo v gostilno »Pri belem volku«, kjer je precej časa posedela. V gostilni so bili večinoma stalni gostje, ki jih je gostilničarka dobro poznala. V enem kotu pa je ždel okoli 30 let star neznanec, ki je ves čas pazno motril prihajajoče in odhajajoče goste. Zanimal se je posebno za ženske, še bolj pa za denar, s katerim so pred odhodom plačevali. Ponovno je menjal svoj sedež, se valjeval strankam in poskušal priti z njimi v sosedščino in v pogovor. Jelnikarjeva je bila čedno oblečena in se je zato za njo še prav posebno zanimal. Priblížal se ji je previdno in jo oprežno izpraševal, kako in kaj, v kakih razmerah živi itd. Jelnikarjeva pa ga ni hotela poslušati in ga je kljub njegovi sladki valjivosti kratko zavrnila.

Okoli 6. zvečer se je Jelnikarjeva dvignila, da stopi še v neko trgovino. Odšla je proti frančiškanski cerkvi, tik za njo pa je sledil takoj neznanec iz gostilne. Ko pa je zavila v temno frančiškansko ulico, je zasledovalca hipoma priskočil k njej, ji odvzel roč-

no torbico, v kateri je imela 300 Din in zbežal z njo. Jelnikarjeva se je močno prestrašila, vendar pa se je hitro zavedla in prišla na vso moč vpiti. Skozi ulico je šlo takrat več pasantov. Neznavec se je nenadoma obrnil in odšel proti njej. Jelnikarjeva je zahtevala od njega denar. Razjarjeni lopov, ki je uvidel svojo sravnoto, pa jo je nato udaril z vso silo dvakrat po glavi in se spustil zopet v beg. Nekega moškega, ki mu je hotel preprečiti beg, je srušil še krepko v hrbet in jo nato pobrisal, kar so ga nesle noge, proti Marijinemu trgu. Vpiti je privabilo na trg mnogo ljudi, ki so mu pred Prečernim spomenikom prestrigli pot in poklicali stražnika. Tat pa se je hotel za vsako ceno izvit. Videč, da je začel v past, je postal nasilen in se je pričel ruvati z ljudmi, ki pa so na njegove neotesanosti krepko odgovarjali s pestmi in dali kar javno na trgu duška svojemu ogorčenju nad njegovim zločinskim postopanjem. V splošni zmešnjavi je skušal tat ukradeni ročni torbico z nogami neopaženo zakopati v sneg, kar pa se mu ni posrečilo.

Stražnik je nasilneža odvedel s seboj na policijo, denarnico pa vrnil takoj lastniku. Pri zasliševanju so spoznali v napadalcu 30letnega Filipa Kinseja, zidarja, baje doma neke iz tržaške okolice. Policija pa domneva, da mora imeti možakar še več drugih zločinov na vesti in ga je zato pridržala v zaporu. Ni izključeno, da je Kinse izvršil tudi ostale slične napade, ki so se zgodili zadnje čase v Ljubljani. Večerja je bila aretirana tudi neka delavka, s katero je imel Kinse ljubavno razmerje.

POPRAVEK JADRANSKE BANKE.

Z ozirom na članek, objavljen v št. 8 od 9. januarja 1924 Vašega lista pod naslovom »Plačilna kriza v Jadranski banki« Vas pozivamo, da v smislu § 19. tiskovnega zakona priobčite tale popravke: Ni res, da je vsled nečuvnosti zlorab g. Ciria Kamenaroviča in dr. Ažmana bila povzročena izplačilna kriza »Jadranske banke« — res pa je, da gg. Kamenarovič in dr. Ažman nista vršila v Jadranski banki nikakih zlorab in da ima Jadranska banka večja izplačila vsled kampanje, ki se vodi proti njej. Ni res, da je bil dr. Roman Ravnikar »nedavno brez strokovne kvalifikacije imenovan za podravatelja zavoda« — res pa je, da je bil prokurist Jadranske banke g. dr. Roman Ravnikar nedavno imenovan za podravatelja zavoda vsled svoje izvršne strokovne kvalifikacije. Ni res, da »te dni se zopet likvidirajo novi zneski in to v zvezi z najnovejšo politično situacijo v Ljubljani« — res pa je, da Jadranska banka ni likvidirala nikakih zneskov v zvezi z najnovejšo politično situacijo v Ljubljani. — Jadranska banka a. d. Beograd.

Hajduk Čaruga

Njegov ljubzenski roman. — Koča v samotli. — Požar. — Usodno pismo in izsleditev.

Ljubzenski roman Jovana Čaruge, ki je zanj bil usoden kakor je to običajno v vsaki roparski storitvi, je zdaj tudi že razkrit. Čaruga je svojo zaročenko Mando poznal še iz otroških let. — Manda Smolčić je svakinja zloglasnega slavonskega napadalca Ivana Batika, ki je pred dvema leti bil pred osješko sodni-

jo obsojen na 18 let težke ječe. Batik »iz principa« ni ubijal temveč le »hudo gledal« in oropal vsako primerno žrtev. Čaruga je prejšnja leta večkrat zahajal k Batiku, odkar pa so slednjega zaprli, ni prišel več blizu. Medtem se je Manda lepo razvila in postala vaška lepota. Nekega dne lanskega poletja pa je Čaruga bil v samotni koči prosjaka Rupčića, ko mimo pride lepa Manda. Zagledal se je vanjo, jo nagovoril in se odšel dnevno sestajati z njo pred prosjakovo kočjo v Dobravi. Čaruga je svoji ljubici zatrdil, da je njegovo pravo ime »Mile Barić«, in pri tem je ostalo, četudi se je poznele vračal na Mandin dom kot »imoviti vojni liferant Nikola Drezgic«.

Razložil je pač na kratko, da potrebuje dvoje imen, kot vojni liferant in kot zaročenik. V ostalem pa, kakor iz kazuje najnovejši potek preiskave, je bila tako Smolčićeva kakor Rupčićeva hiša njegovo zatočišče, kar ni ostalo o rožništvu prikrito.

Povodoma tolovajstvo in pljačak, množični se zadnje dve leti v tamošnjih okrajih, je orožniško poveljstvo v Osijeku podvelo široke mere. Poleg neprestano patrolirajočih »letečih kolon« je orožniško poveljstvo postavilo pod nadzorstvo vse sumljive kočje po selih in v samotli. Posebno pazljivo je takoj spočetka posvetilo sumljivi koči prosjaka Rupčića, ki se nahaja v samotni dohravi izven sela Retkovič. Še leta 1918. je orožništvo blizu nje ustrelilo štiri hajduke, leta 1921. je zopet v njej zajelo razbojniško tolpo, ki je izvršila 23 razbojstev. Starka, ki je vzdrževala razbojnice, se je obesila, naka se je v kočjo vselil berač Rupčić s svojo ženo. Streljaj od Rupčićeve kočje, ob robu dohrave se nahaja Smolčićeva hiša, v kateri so živeli stari Filip Smolčić z ženo in dvema hčerkami, Kato in Mando. Kata je bila poročena z Batikom, ki sedi v ječi.

Ljudstvo je tekom časa začelo opaziti, da se v Rupčićevi in Smolčićevi hiši zopet shajajo sumljivi elementi. Orožništvo je nekoč nenadno obkolilo Rupčićovo bajto, toda zateklo ni nobenega tujca, Rupčić je le priznal, da k njemu prihaja vojni liferant Drezgic, ki se sestaja s sosedovo hčerko Mando.

Vaščanom se je »liferant Drezgic« zdel vedno bolj sumljiv, ker je zahajal samo v Rupčićovo in Smolčićovo hišo in še tja le po ovinkih. Slutilo so vaščani, da se tam nekaj kuha.

In res je neke noči sredi novembra lanskega leta nenadno izbruhnil požar v gospodarskem poslopu posestnika Benčića, par streljajev izven sela. Vaščani so se takoj zavedli, da gre za razbojniški požig. Nič ne šel gasiti, temveč je vsak ževal svojo hišo, kajti razbojniški načrt je bil prozoren: med tem ko bi vaščani gasili požar izven vasi, bi razbojniška četa opljačkala njihove domove... Tolpi se je torej takrat naklep izjalovil. Opazili pa so vaščani, da je v tem hitel skozi vas »liferant Nikola Drezgic«, ki je na strele iz samokresov skočil preko plota in v temi izginil proti Rupčićevi koči v dohravo.

Naslednje jutro se je po vasi razneslo splošno mnenje, da je liferant Drezgic v zvezi z požarom. Dognalo se je tudi, da so se neznani tujci zvečer pred požigom zbrali v Rupčićevi koči, kjer so za večerjo pojedli 3 kg mesa. Zjutraj so izginili in ni bilo sledu za njimi.

Vsemu temu se je čez par dni pridružila usodna pomota s »Čaruginim

pismom«, naslovljenim na Mando Smolčić. Pismo je prišla stara Smolčićka, ki je tudi krščena za Mando. Ker je analfabeta in njen mož istotako, hčerk Mande pa ni bilo doma, je mož nesel pismo običnemu tajniku, da mu ga prečita. Ko je tajnik odprl pismo in v njem čital, da se »liferant Drezgic« informira, ali je požar uničil gospodarsko poslopje in še nekaj podrobnosti o zlatih dukatih, ga je nemudoma izročil o rožništvu.

Se isto noč je posebna patrolja prišla prosjaka Rupčića, ki je v najlepših letih, ter obitelji Smolčićev. Vjela je na kolodvoru tudi starejšo hčerko Kato, ki se je hotela odpeljati v Vinkovce, da Drezgic opozori na nevarnost. S tem je tudi njemu bila sodba pisana. — Patrolja je zjutraj dospela v Vinkovce in presenetila sumljivega liferanta Drezgic v prvem spanju po prekokani noči, kakor smo to že popisali. Istočasno je prišla tudi »brata« Marka Drezgic in njegovega mesarskega pomočnika Matka Krmpotića. Vsa navedena kompanija in še vrsta osumljencev, ki jih je orožništvo v nadaljnjem euruiralo, se nahajalo v osjeških zaporih.

S tem je prilično osvetljen sam akt izsleditve in zagonetne arotacije Jovana Čaruge.

Ljublj. bolnica v I. 1923

V ljubljansko bolnico je bilo v letu 1923 sprejetih 12.743 oseb in sicer: 7671 moških in 5122 žensk.

V letu 1923 je bilo odpuščenih z bolnice 12.360 oseb in sicer: 7392 moških in 4968 žensk, umrlo pa je skupno 406 oseb in sicer: 264 moških in 160 žensk.

Odpuščenji oziroma umrli bolniki so bili zdravljeni za sledečimi boleznimi: koze 1, trebušni bolezni 46 (umrlo 7), škrlatica 100 (umrlo 17), davica 46 (umrlo 7), šen 32 (umrlo 2), puerperalna infekcija 2 (umrlo 1), gripa 116 (umrlo 7), trachom 76, malarja 69, lues 157, kapavica 150, očesna bledenica 23, pljučnica 25 (umrlo 13), pljučna jetika 378 (umrlo 63), tuberkuloza in škrofuloza 637 (umrlo 17), alkoholizem 3, rak 192 (umrlo 16), neoplazma 152 (umrlo 4), golša 54, akutne bolezni dihal in želodca 147 (umrlo 1), appendicitis 84 (umrlo 1), psorhosis 613 (umrlo 24), rachitis 17, gaj 231 in za meningitis cerebri (umrlo 6) oseb. Poškodovanih je bilo v obrtnih obratih 654 oseb, med njimi so 4 umrlo. Pretepev in drugih poškodb je bilo 1097, za katerimi je 26 oseb umrlo. Za vsi drugi bolezni se je zdravilo 7654 oseb, med njimi jih je 190 umrlo.

V ambulatoriju za spolne in kožne bolezni ljubljanskega poslovalnice Ožrožnega urada za zavarovanje delavcev je bilo v preteklem letu 4106 ordinacij in sicer 3274 moških, 832 pa pri ženskih članah, oziroma svojcih. Spolnih obolenj se je zdravilo 839 (724 m., 115 ž.), kožnih obolenj pa 1143 (819 m., 324 ž.). Od spolnih obolenj je bilo 301 (287 m., 14 ž.), akutne kapavice 250 (234 m., 16 ž.), kronične kapavice ter 288 (203 m., 85 ž.) sifilitičnih obolenj. Največ spolnih obolenj (91) je bilo prijavljenih meseca junija, najmanj (61) meseca marca, največ kožnih obolenj (141) meseca oktobra, najmanj (75) pa meseca februarja.

Narodni dar pisatelju Dinku Šimunoviću.

Dalmatinski pisatelj Dinko Šimunović, znan tudi med Slovenci po svojem romanu »Tudjina«, je lani praznoval 30 letnico svojega literarnega dela. Prijatelji njegove knjige so sklenili, da zberejo večjo vsoto, katero poklonijo pisatelju v znak spoštovanja njegovega dela. In res so nabrali 17.968 Din, ter so denar izročili Šimunoviću z željo, da ne

klone pod težkimi materijelnimi razmerami, v katerih mora danes živeti duševni delavec, temveč naj še dalje ustvarja narodu kulturo in jača njegov odpor proti poplavi mamonizma.

Usoda pesnika Aleksa Šantića.

Srbski nacionalni pesnik Aleksa Šantić, ki je v prošlem letu pretrpel hudo bolezen, živi sedaj v Mostaru v veliki bedi. Država mu je sicer lani nakazala nekako penzijo, toda mu jo že dolgo časa ne izplačuje. Tako se godi najboljša jugoslovanski delavec, ki so delali vse življenje za narodno in državno ujedinenje. Sedanja vlada ima pa sredstva za vse, samo ne za kulturne in civilizatorne naprave in svrhe.

Pašić in novinarji.

Predsednik novinarskega združenja je te dni obiskal ministrskega predsednika Pašića in sta se pogovarjala o ustroju organizacije. Tedaj je vprašal g. Pašić: »Pa so v vašem jugoslovanskem združenju tudi velikosrbski in radičevski novinarji?« — »Da, gospod predsednik«, odgovarja predsednik združenja, »organizirani so novinarji vseh strank.« Na to meni g. Pašić: »E, tedaj ste vi, ovi, najprej raztrgali ves narod v stranke, nato pa se sami najprej ujedini!...?«

+ Zakaj smo izgubili Reko? O tem razpravljajo zagrebški »Novosti« s prilično duhovito argumentacijo. Izgubili smo jo, ker je nismo imeli, ker je ulitno znali napraviti narodno. Faktično je nismo mogli izgubiti, ker faktično ni bila v naših rokah, izgubili pa smo jo moralno, ker je nismo znali osvojiti nacionalno, ker nismo znali pridobiti njene duše za Hrvatsvo in za Jugoslovenstvo. Anipak če smo Reko »izgubili« mi, država z armado in silo, kaj vse bi šele za pravila mirovotvorne slovečanske republike brez vojske. Zato je ravno za Hrvatske in za federalistične Slovence nič manj — pomna usoda Reke, da je treba storiti vse, da se država ojača. Kajti ako tudi sedaj nismo mogli »izgubiti« Reke, ki je nismo imeli, to ne pomeni, da je ne bi mogli dobiti, kadar pride čas.

Posetite IV. Slovanski večer 19. januarja 1924 JNAD »Jadran«

Dopisi

LITJA. Dne 14. januarja se je vršil v Borškovski gostilni v svrhe določitve kandidatov v cenilno dohodninsko komisijo sestanek pridobitnih slojev. Po daljšem razmotrivanju je bilo sporazumno z zastopniki davčnega okraja Višnja gora se glasno sklenjeno, kandidirati pri volitvah v cenilno komisijo sledeče gospode: Hinko Lebinger, trgovec in župan v Litiji, za davčni okraj Litija; Beranjak Anton, posestnik, Hudo pri Stični, za davčni okraj Višnja gora. Namestnika: Vojko Sribar, posestnik in gostilničar, Gradec pri Litiji, za davčni okraj Litija; Anton Lampret, posestnik v Muljavi, za davčni okraj Višnja gora. V interesu vseh dohodninih zavezanih davkoplačevalcev je da v nedeljo dne 20. januarja pri davkarjih v Litiji in Višnji gori volijo postavljeno gospodarsko listo.

? Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutro“?

Kulturni pregled

Antonin Dvořák

(O priliki jutrišnjega izvajanja njegove »Stabat mater« v Ljubljani).

Dvořákovo ime je danes znano vsakemu koncertnemu obiskovalcu — saj je njegova glasba tako izvirna, pestro — melodiozna in lahko umljiva, da si jo vsak ljubitelj glasbe po enkratnem poslušanju neizbrisno vtisne v spomin.

Antonin Dvořák je bil rojen dne 2. septembra 1811. v kraju Milevsko na Južnem Češkem. Njegov oče je bil krmar in ga je nameraval izužiti za mesarja. Mladí Antonin pa je raje godel za ples po gostinah in jo je nekoč pobrisal v Prago, kjer je vstopil v orglarsko šolo, ki jo je vodil resnobi K. F. Pitsch (1789 do 1858). Tam se je z vso vnemo posvečal glasbenim študijem. Ker pa materielno tudi po dokončanem šolanju ni bil zasiguran, je živel od dohodkov kot goslašč in organist. Leta 1871. je zložil himno za zbor in orkester »Dedič bele gore«, ki je imela precejšen uspeh. Tudi opere (Kralj in oglar, Prebrisani kmeti, Trdoglav) so uspeli; dobil je državno podporo in je odšel živeti v kompozicijski dom. Nemški skladatelj Johannes Brahms (1833. do 1897.) ga je priporočil založniku Simrocku, ki je izdal skoro vse Dvořákovske skladbe.

Do leta 1892. je živel Dvořák v Pragi ter deloval kot profesor praškega konservatorija, odkoder je bil pozvan v New York, kjer je prevzel vodstvo tamošnje glasbenega zavoda. Ostal pa je v Ameriki le tri leta; iz te dobe datira njegova svetovnoznana simfonija »iz no-

voga sveta«, kjer je mestoma uporabil zamorske motive in ritme. Vrnivši se iz New Yorka je prevzel leta 1901. vodstvo praškega konservatorija. Kruta smrt je iztrgala pero njegovi neumorni roki dne 1. maja 1904.

Sprva klasičist (sinfonije, komorna glasba), so jo Dvořák kasneje zavzel za poetično — programatično glasbeno smer (sinfonične pesnitve »Povodnji mož, Zlati kolovrat, Divji golobi« itd.). Njegove najdovršenejše skladbe so sveže, nekomplificirane, z lepo, sprevno melodično linijo in izrazito ritmično, naravno ter formalno dovršene in dihaajo vonj rodne grude (komorni kvarteti, kvinteti itd.). Zložil je tudi mnogo oper (Kralj in oglar, Trdoglav, Prebrisani kmeti, Vanda, Dimitrij, Jakobin, Vrag in Katra, Rusalka, Armida itd.), katerih večina se je uspešno obdržala na odru.

»Stabat mater« je komponiral Dvořák v letih 1876.—77. Privrženec je bil izvajala v Pragi od »Dr. Vavra prijateljev glasbe«, glavni uspeh pa je doživel v Londonu leta 1883. Tamošnja uprizoritev je bila nad vse veličastna: okrog 300 izvajalcev! Od tedaj je romala impozantna skladba z vedno naraščajočim uspehom preko vseh koncertnih odrov. V Ljubljani je bila prvič izvajana dne 24. in 27. marca 1893. v sledeči zasedbi: Dirigent g. M. Hubad. Sopran-solo g. Luiza Daneševa (operna pevka), alt-solo gđ. Franja Vrhunčeva (znamenita slovenska operna pevka za Wagnerjeve skladbe), tenor-solo g. Anton Raxinger (mestni učitelj,

član Glasbene Matice), bas-solo g. Marcol Fedyczkowski (operni pevec), zbor Glasbene Matice, solski zbor ter vojaška godba pp. št. 17. Skladba je napravila veličasten in nepozaben vtis.

Besedilo kantate pripisujejo Jacopu de Todi, ki je živel v 13. stoletju. Slika nam trpljenje Matere božje pod križem. Skladba sestoji iz 10 delov. Uvod orkestra predobuje pretresljivo sliko Kristanega. Polagoma se melodijsko povzpne v solnčnejše višave. Vstop zbora. Kvartet solistov v fugi slika Marijino bolelo in Kristusovo smrt. Mračen motiv v basih vodi do bas-sola, ki mu odgovarja ženski zbor — angeljski zbor. Sleda odpevanja zbora z solisti in orkestrom, ki se razvije do viška v 7. delu. Nato nastopi duet sopran-tenor, alt-solo in končni zbor s kvartetom. Delo zaključuje sila težavno izvedljiv »Amen« — fugato.

Kdo je bil Georg Miheuz?

Glasbena Matica v Ljubljani brani v arhivu, katerega je prejela od Filharm. društva, tri orkestralne skladbe, kojih avtor je g. Miheuz. P. Radice omenja v svoji knjigi »Frau Musica in Krain« tega skladatelja le v par besedah. Zvedel sem pa, da se je Miheuz rodil v Ljubljani okrog leta 1810; da je študiral na Dunaju, pozeje pa je šel v Pariz, kjer je živel kot glasbenik, in je v Parizu umrl. — Na simfon. koncertu 21. t. m. se bo izvajala Miheuzova uvertura »Vilino dete« (Das Feenkind). Življenje njegovo in skladbe so pa popolnoma neznane. Obratoma: tedaj do p. t. št. tisteljtev tega lista s prošnjo, da mi prijazno sporoče, kar je komu o Miheuzem znano. Kapelnik dr. Josip Cerin.

Dijaška predstava v ljubljanski dram. Dances, v četrtek se vrši v dram. gledališču dijaška predstava pri nižjih cenah. Uprizori se Shakespearjeva veseliga »Kar hočeta«. Predstava je namenjena v prvi vrsti dijaštvu, vendar jo lahko poseti tudi drugo občinstvo.

Dr. Rigov drugi koncert. Ugodna kritika o prvem koncertu dr. Riga in pohvalna sodba takratnih poslušalcev sta v ponedeljek zvečer privabili v dvorano Filharmonične družbe dokaj več za glasbo vnetega občinstva. Intimnih večerov pesmi s spremljevanjem klavirja itak pogrešamo, in g. dr. Rigo je zadel pravo, ko si je za svoje koncertne nastope izbral značilne pesmi iz svetovne samospevske literature. Z sporedi obeh koncertov je dokazal, da jo dobro pozna. Ponedeljkov koncert, na katerem so bili zastopani Beethoven, Schubert, Strauss, Marka, Wolf, Dvořák in Novak v tujih, Lajovic in Ravnik pa od domačih skladateljev, je g. dr. Rigo absolviral z rutino veleinteligentnega peveca, ki podaja vsako pesem čustveno in z vsebinskim primeranim izrazom. Njegova zasluga je, da je bil končno vendar izvajan Ravnikov ciklus »Sequidille« na Zupančičevo besedilo, zlasti po svoji apertni harmoniki zanimivo glasbeno delo. Poleg drugih bisov v pesmi: so Musorgskega »Pisli smrti« v — dr. Rigo našli dobrega, fino čutečega interpretu. Njegova izgovarjava besedila pa je žal, prav malo razumljiva. Koncertna je mošttrsko spremljevala. prof. Ravnik na strašno prehlajenem klavirju, ki je ves večer povzročal nje-mu in tudi poslušalcem muke! Koncertno poslovalnost prosimo, da instrument dostojno nadomesti.

Wedekind v Zagrebu. V nedeljo dne 18. januarja so v Zagrebu uprizorili Wedekindov komed »Pomlad se hudi«.

(Frühlingserwachen). Zagrebška kritika ne soglasa popolnoma glede uprizoritve tega dela. Glavno žensko vlogo v komediji je igrala naša rojkinja gđ. Podgorška, ki je bila po sodbi gledališke kritike najsvetlejša točka v drami.

II. sinfonični koncert muzike Dravske divizijske oblasti pod vodstvom dr. Josipa Cerina se vrši v ponedeljek dne 21. januarja ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani. Pri koncertu sodeluje svetovnoznani celist Gjuro Tkalič iz Zagreba, ki igra Sains Saensov koncert za čelo s spremljevanjem celotnega orkestra. Na tem koncertu se izvaja med drugim Mozartova g-mol sinfonia. Kakor znano, je napisal Mozart 8 velike sinfonij; eno v C-duru, drugo v Es-duru in tretjo v g-molu. Sinfonia v C-duru se je izvajala pred 2 letoma, sinfonijo v g-molu pa je napisal Mozart dvakrat in se na tem koncertu izvaja sinfonia po drugi Mozartovi predelavi, v kateri so uporabljeni tudi klarineti. Koncert se odlikuje po zelo zanimivi kontrastni in tematični obliki. Vstopalce od danes naprej v Matični knjigarni.

Jubilej češkega pesnika Macharja. Pesnik del »Strup iz Judeje«, »Rim«, V zarji helenskega solnca« in mnogih drugih knjig literarne in polemične vsebine, Čeh J. S. Machar praznuje letos svojo 60-letnico. Machar je odlični borec za svobodomiselnost svetovno naziranje. Češka mladja inteligenca je zrasla večinoma pod vplivom njegovih literarnih del. 60-letnica Macharjeva se zato praznuje na posebno svečan način. Zvečer 16. februarja se bodo vršile v Pragi velike svečanosti, za katere se pripravljajo tudi usceniran ciklus pesni iz knjig »Strup iz Judeje« in »V zarji helenskega solnca«. O Macharju bomo pisali podrobneje v dneh njegovih jubilejnih svečanosti.

Domače vesti

Opozorilo za zamudnike. 10. t. m. je začela uprava ustavitelj pošiljanje „Jutra“ onim, ki niso plačali naročnine za tekoči mesec. Ustavljanje se vrši vsak dan in utegne biti do 22. t. m. gotovo, tako, da bo do tedaj list ustavljen vsem zamudnikom. Opozorjamo cenjene naročnike na to, da jih prosimo, da nam takoj nakažejo naročnino, da ne bo potem nepotrebnih pritožb in reklamacij. Noben vpeljan list, ki nima pomena izhajati le par mesecev, ne more izhajati brez naročnine. Red in točnost pri plačevanju naročnine sta pa tudi predpogoji, da more uprava in uredništvo lista zadovoljevati svoje naročnike. Prosimo torej: nikar ne odlašajte s takojšnjim plačilom naročnine!

Is uradnega lista. Uradni list Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v svoji včerajšnji številki „Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonih in odredbah o državnih trošarinah ter izpremembe in dopolnitve o pravilniku za izvrševanje o državnih trošarinah, takšah in pristojbinah.“

Železniški promet zopet normalen. Po celi naši državi so prenehali snežni viharji in je tudi promet na železniških progah zopet normalen; le na progi Beograd-Gjvjevljia imajo vlaki še znatno zamude.

Poročilo. Poročili so se notarski kandidat Tone Mejaš, sin delničarstva nadsvetnika Mejaša iz Ribnice z gđ. Elzi Krnjčevič iz Ljubljane. Bilo srečno!

Smrtna kosa. Dne 13. t. m. je umrl v Iglavi na Moravskem v starosti 57 let g. Karel Werzák, železniški uradnik, iz znane ljubljanske rodbine, brat gospoda Leopolda Werzaka. Blag mu spomin!

Pogreb jurista Oskarja Floraninija. Ob lepi udeležbi trboveljskega občinstva in zastopnikov domačih društev se je vršil v ponedeljek popoldne v Trbovljah pogreb jurista Oskarja Floraninija. Zastopnik je bil pri sprejemu trboveljski Sokol z zastavo, trboveljski športni klub, ljubljanski in zagrebški akademiki, ljubljanski tehnično-srednješolci in več drugih društev ter korporacij. Pred hišo žalovali in na pokopališču je zapelo društvo „Zvon“ lepi žalostinki, rudarska godba pa je svirala tudi v sprejedu žalne koračnice. Ob odprtem grobu sta se poslovila od pokojnika zastopnika ljubljanskih juristov in domačega Sokola.

Gremij trgovcev v Kamniku nam poroča, da je za svoj okoliš uvedel kontrolo krošnjarstva in selmarstva. Da se opravišenci, posebno selmarji, izognejo neprijetnosti, so isti naprošeni, da imajo seboj selmarski obrtni list.

Smrt v tujini. Slovenski naseljenci v Clevelandu, ki šteje približno 30.000 naših rojakov, je o božičnih praznikih ugrabila smrt zasluženo rodoljubkinjo gospo Mary Hafnerjevo. Pokojnica je v veliko vneto delovala v narodnem in karitativnem smislu med tamkajšnjimi našimi rojaki. Bila je tudi igralca in pevka pri slovenskih prireditvah. Naši ameriški listi se je spominjajo v lepih poezijah.

Darovi za slepe. Podpornemu društvu slepih v Ljubljani so darovali dalje: J. Traun, Ptujška gora, 25 Din; Fr. Kolar, župnik na Ječici, 100 Din; Alojzij Musil, katehet, Bizelsko, 75 Din; Cevljarska gospodarska zadruga Tržič, 100 Din; Fr. Pihl, Sv. Pavel, 50 Din; Aleksander Hudovernik, notar, Ljubljana, 50 Din; Kar. Rupnik, Košica, 25 Din; Fr. Ogrizek, 10 Din; Minka Poženel, Jesenice 50 Din; županstvo Jesenice, 20 Din; Ad. Lorant, Ljubljana, 100 Din; Martinovič, Hotel Union, Celje, 200 Din; Šoštar, Sv. Pavel, 25 Din; Fried. Hettenberger, 30 Din; Neimenovani pri Sevnici, 25 Din; dr. V. Gregorič, Novo mesto, 50 Din; Jakob Teržan, Ljubljana, 5 Din; M. Stular, Sv. Vid nad Ljubljano, 10 Din; Neimenovani, Ljubljana, 10 Din; Pevski odsek „Slobo-

da“, Maribor, 250 Din; Anica Kunaver, Zirovnica, 25 Din; J. T. pri Ptaju, 500 dinarjev; Josip Drahovzal, 60 Din; Solško vodstvo v Zalogu pri Komendi, 40.25 dinarjev; F. K. Skala, 354.50 Din; Edo Delak, 25 Din; Marija Prevc, Kranj, 100 Din.

Averčenko v Beogradu. Znani ruski pisatelj Arkadij Averčenko je prišel v Beograd, kjer priredi literaren večer, na katerem bo čital nekatere svoje najnovejše spise v prozi. Nastopi bo tudi v beograjskem gledališču. Averčenko je v zadnjih letih prepotoval Nemčijo, Češkoslovaško, Poljsko in Rumunijo. Priredil je nad 200 podobnih literarnih večerov z velikim uspehom.

Tiskovna pameta se je vrnila včeraj v našo notico s naslovom: Ustavitev „Pravice“. „Pravica“ je bil frankovski in ne francoski organ v Zagrebu s čimer je seveda dočela izpremenjen smisel cele notice.

Popravki Jadranske banke. Dr. Ažman in dr. Ravnihar bi rada odvrnili pozornost od svojih napak s popravki. Efekt pa je ravno nasproten. Vseled tpeh popravlko dobivamo od raznih strani vprašanja in izjave, da ravno ti popravki povsem potrjujejo vse naše trditve v zaveženem gospodarstvu K. Kamenaroviča, ki je paš zamenjal Slovenijo z Albanijo. Dr. Ravnihar, ki je postal brez noč podravnatelji „Jadranske banke“, je po trditvi tega nesrečnega zavoda izvršeno strokovno (!) kvalificiran. To je paš krvavo norčevanje iz celokupnega strokovno res izločena in v dolgoletnem izkustvu izvečbanega našega uradništva. Dr. Ažman — ravnatelj, dr. Ravnihar — podravnatelj, ali je kaj čudnega, ako gre vse narobe? En dan predno je NNS „oplozila“ 45.000 Din pri „Kmečki posojilnici“ kot kupnino za ljubljanski mandat, smo pisali, da je „Jadranska“ likvidirala nove zneske v zvezi z novo politično situacijo v Ljubljani. To se zdaj s § 19. taj. Mi pozivljamo blaginjalca NNS, naj javno pove, kdo je dal ta denar. Drzne laži, s kojimi si hoče soplepiti javnost, nas izvajajo, da gremo še globlje: Povejte gg. Triller, Ravnihar in g. blaginjalnik NNS, kojega ima nam žal ni znano, kdo je dal teh 45.000 Din? G. Triller ni dal nič, to vemo, g. Ravnihar nič, zbiralo se ni. Torej kdo? Z besedo na dan, ker ste si upali tajiti. Ako se ne upate povedati, vemo, da je naša trditve popolnoma dokazana. Kar se tiče ostalih popravkov „Jadranske banke“, pa oni sami potrjujejo vse, kar smo rekli.

„Priroda“, popularni časopis hrvatskega prirodoslovnega društva v Zagrebu, je ravno dokončal svoj 18. letnik. List je pisan popularno, razumljivo za najširše sloje in prinaša članke tudi v slovenskem jeziku. Zeleli bi bilo, da bi se krog naročnikov povečal, kar bi časopis še bolj povzdignilo.

„Zvonček“, najboljši mladinski list. Starše ponovno vlijudno vabimo, da naročijo „Zvonček“. Prva številka izide v popolnoma novi opremi in nad vse zanimivo vsebino zadnje dni tega meseca. List bo letos bogato ilustriran. Naročnina letno 30 Din, polletno 15 Din, četrtletno 9 dinarjev. Naročnike sprejme Centralna uprava listov U. J. U., poverjenosti Ljubljana, Frimliška ulica št. 6, I. nadst.

Rodbinska tragedija. V prekmurskih Moščanecih je živel Franc Fujsz v divjem zakonu z gostilničarko Terezijo Banfi. Kakor pogosto že prej, je prišlo tudi te dni med njima do ostrega prepira. Fujsz je vzel puško in skozi okence ustrelil v kuhinjo. Smrtno je zadel 18letno hčerko in nevarno obstrlil tudi ženo. Drugi dan se je sam javil sodišču. Hčerko so prepeljali v bolnico.

Razne nesreče. Vovk Anton, ključavničar v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani, si je pri delu poškodoval levo oko. — Šarabonovega blapca, Alojzija Smrekarja, je na glavnem kolodvoru že-

lezniški vagon pritisnil čez trebuh in ga težko poškodoval. — Grošelj Matevž, delavec v tavnici Babovec, si je pri delu poškodoval desno roko. — Zibretu Leopoldu, rudarju v Hrastniku, se je zavalil velik kamen na nogo ter mu jo močno ranil. — Šketelj Franc, delavec pri Kafježu, je padel raz sani in prišel pod nje, ki so mu težko poškodovale desno nogo. — Jelovčan Janezu, delavcu pri Hajurharju v Škofji Loki, se je zvalil težak blod na desno nogo in jo mu močno poškodoval. — Vse ponesrečence so prepeljali v bolnico.

Lonec vrelega kropa je prevrnila po lastni ne previdnosti naše 23letna hči cestarja iz Unca, Marija Milnar in se močno opekla po vsem životu in je valed istih morala iskati zdravniško pomoč v bolnici.

Nesreča s patrono. Križaj Štefan, 13-letni sin posestnika, je izlakni vojaško patrono, s katero se je toliko časa igral, da je eksplodirala. Kosci patrono so mu odleteli v obraz in ga tudi poškodovali po obeh rokah. Prepeljan je bil v bolnico.

Mož umoril svojo ženo. V Senti je bila, kakor smo svoječasno poročali, pred tamkajšnjim sodiščem oproščena Elizabeta Patoč, ki je bila obtožena poskušnega umora. Med njenim očetom in materjo pa so nastali potem vedno hušji prepiri, ker je oče trdil, da je bila pred sodiščem razžaljena njegova čast in da Jelšava sploh ni njegov otrok. V ponovnem prepiru je mož predvčerajšnjim pograbil nož ter vpril svoje otrok zabodel ženo, ki je kmalu nato izdihnila. Morilec se je hotel nato obesiti, kar pa so sosedji preprečili. Orožniki so ga izročili sodišču.

Iz Ljubljane

Podružnica Kola jugoslovenskih sester v Mostah pri Ljubljani je 6. t. m. razdelila med revne otroke 23 toplih oblek in 9 parov čevljev, kakor tudi nekaj nogavic. Kolo se najpričneje zahvaljuje vsem dobrotnikom, kateri so prispevali v ta šlovelkoljubni namen. — Iskrena hvala tudi vsem, ki so s življenjem pripomogli, da se je mogla obdaritev izvršiti v tako kratkem času. Gospe Kruharjevi iz Ljubljane pa za njeno požrtvovalnost Bog plačaj!

Jadranska Straža je priredila v vseh prostorih hotela Uniona svoj 1. ples. Obnesel se je nad vse pričakovano sijajno. Že okoli 10. ure zvečer je zmanjkalo vstopnic. Zavaljala je vepovod prava gneča. Na proslju dvorane se je uveljala krasna vojna torpedovka; na njej „cmornariška“ godba. Za ladjo je valovalo morje adrijsko in se je odpiral pogled na slovenski Trst. V ozadju dvorane se je dvigal mogočen svetilnik, ki je s svojimi žarometi signaliziral vse dogodke na vedno viharjem morju. Plesalo se je neumorno, s fanatično vztrajnostjo. Zlasti se je opazalo mnogo, celo prav okusnih in elegantnih mask. Za kraljico večera je bila po „žiri“ proglašena gđ. Stupičeva, kot najboljši komična maska pa je prejel nagrado originalni g. Vaelav Višek. Rakanje je trajalo pozno v noč — na korist naše mornarice.

Cenilna komisija za Ljubljano. Dopolnilna volitev 3 članov in 2 namestnikov v cenilno komisijo za mesto Ljubljano se bo vršila prihodnje nedeljo ob 7. zjutraj do 5. popoldne v uradnih prostorih davčne administracije v Ljubljani, Breg št. 6. Več na mestnih uradnih deskah na magistratu in na bivši občinski hiši v Spodnji Šiški.

NOČ
* * *
KARNEVALA
* * *

elegantna
družvena drama v 5. dejanjih,

v glavni ulogi krasotica

Natalie Kovanko

Krasne, življenjapolne slike setovnozanega

karnevala v Nizzi

Najlepši kraji ob morsk obali, veličastni parki v katerih razprostirajo večletne palme ponosno svoja košata peresa. Razkošno zidane in bogato opremljene vile, ležeče ob morju z monumentalnim okraski. — Od mirnega in tihega morja nas peljejo slike nenadoma v severne mrzle in s večnim snegom pokrite planine. Dejanje drame silno napeto in dirljivo.

Godba: Fantazija Marta, sklad. Flottor; Manon Lescaut (op.) Puccini; H-moli sifonija, sklad. Schubert; Mona Lisa, sklad. Šebek.

Sreda 16. Četrtek 17. Petek 18. Sobota 19. jan.

Kino, Ljubljanski dvor

u— Osrednje društvo niž. pošt. in br. slovjanih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani, priredi meseca aprila svojo prvo javno tombolo z veliko krasnih dobrotov v korist bolnih in onemoglih članov, njihovih vdov in sirot.

u— Srebrna poroka. Srebrno poroko sta praznovala včeraj v ojem krogu svoje rodbine g. Fran Mrovlje, likvidator „Slovenske banke“ v Ljubljani in soproga Ivana, roj. Rupnikova. Jubilantoma naše čestitke!

u— Umrlj v Ljubljani. Včeraj so po uradnem zdravstvenem izkazu se je prošli teden rodilo v Ljubljani 17 otrok, umrlo pa je 15 moških in 6 žensk, skupaj torej 21 oseb in sicer: 3 osebe za srčno hibo, 2 za jetiko, 2 za pljučnico, 2 za možgansko kapjo, 1 za davico, 1 za rakom, 10 oseb pa vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Na infekcijskih boleznih je zbolelo 6 oseb; 3 na škrtalci, 2 na davici in 1 na trebušnem legarju.

u— Umrlj v Ljubljani. Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Friderik Cvim, mizarški pomočnik, 22 let; Marija Miklič, občinska uboga, 75 let; Rafael Novak, samostanski brat, 43 let.

u— Drsalnišče SK Ilirije je od včeraj zopet odprto. Led je popolnoma gladek, drsalnišče je do 10. ure zvečer razsvetljeno. Na razpolago je tudi topla garderoba.

u— Dva „vagonarja“. Pred nekaj dnevi sta bila aretirana na progi tik glavne kolodvoru dva neznanca, ki sta vlomila v neki železniški voz. Po aretaciji sta se izgovarjala, da sta imela namen, v vozu samo prenočiti. Bržkone pa sta se hotela samo polastiti v vozu se nahajajočih zastorov in drugih vrednosti.

u— Davščina na vozne listke električne železnice v Ljubljani. Z naredbo velikega župana ljubljanske oblasti je po biranje občinske davščine na vozne listke električne cestne železnice v Ljubljani podaljšano do konca letošnjega leta.

u— Nevarna tatica. Včeraj ob šestih zvečer se je ustavila s svojimi vozikom popoln perila, pred hišo št. 2 na Kongresnem trgu neka perica iz ljubljanske okolice. Komaj je stopila po opravih v hišo, je že priskočila k vozu Marija Notar, doma nekje iz Dolenjskega. Pograbila je velik sveženj perila in se hotela neopazno odstraniti. Opazili pa so jo pasanti, ki so jo izročili stražniku.

Iz Celja

u— Iz zdravniške službe. Na svojo zdravniško prakso v Celju je resigniral Poljak dr. Barth, ki je tekem vojne vršil v Celju vojaško zdravniško službo in se je po preobratu naselil v mestu kot praktični zdravnik za ženske bolezni.

u— Svinjski sejmi v Celju. Ker je kuga svinčaka v celjskem okraju ponchala, so tedenski in letni svinjski sejmi v Celju zopet dovoljeni.

u— Zborovanje pridobitnih slojev v Celju. V četrtek, dne 17. t. m. ob 20. uri priredi v restavraciji Narodnega doma obrtno društvo v Celju zborovanje pridobitnih slojev, na katerem predava jo g. Rebek „O izgledih obrtništva za bodočnost“. G. Bizjak „O zahtevah glede delavskih bolnišnic in neugodnih zavarovalnic“ in g. Založnik „O pomenu volitev v dohodninsko cenilno komisijo“. Vsa, ki se zanimajo za ta važna gospodarska vprašanja, je na sestanku dobrodošli.

u— Ljudsko vaučilišče v Celju je radi pomanjkanja električnega toka ukinilo začasno predavanja in pa knjigovodstveni tečaj.

MARIBOR. Mestni magistrat celjski razglaš, da se mora v smislu čl. 2 zakona o volilnih imenikih volilni imenik popraviti. Vsi, ki imajo pravico do vpisa v stalne volilne imenike in morda še v iste niso vpisani, se lahko zgledajo na mestnem magistratu od 14. do 25. t. m. med 9. in 12. uro v sobi št. 2. Prinesiti je treba s seboj krstni list, potrdilo državljanstva SHS in šestmesečnega bivanja v občini.

Iz Maribora

u— Osebnost vest. Dr. Ludovik Lobe, sodnik v Mariboru, je na lastno prošnjo premeščen k srezkemu sodišču v Senti, kjer nastopi službo ta mesec.

u— Mariborska klavnicna zopet pred sodiščem. Mariborsko okrajno sodišče se je včeraj pečalo z zanimivo tiskovno pravdo socialistične „Volksstimme“, ki je objavila meseca maja članek „Senzačionalna odkritja v mestni klavnicni“. Radi članka je tožil „Ugovornega urednika g. Eržena dr. Leskovar radi očitka, da se se v klavnicni falsificirali spisi in računi, da bi se potlačila in zamolčala cela dr. Leskovarova kupčijska afera s 40 prašiči in da je dr. Leskovar prikrival in protežiral nerednosti svojega ljubljanske klavniškega ravnatelja Kerna.“ Ugovorni urednik je najprej izjavil, da članka ni čital, radi česar je bil obtožen tudi zanemarjanja uredniške dolžnosti. Pri razpravi pred okrajnim sodiščem pa je urednik prvotni zagovor preklical in trdil, da je čital članek, za katrega tudi prevzema popolno odgovornost in nastopa za vse obdolžence dokaz resnice. Okrajno sodišče pa je dokaz resnice kot nedopusten odklonilo in obsodilo urednika na 800 Din globe. Radi vzklika obsojenega je o zadevi včeraj razpravljala senat okrajnega sodišča, ki je prvo sodbo razveljavil in dopustil dokaz resnice. Razprava je bo torej nadaljevala pred kazenskim senatom okrajnega sodišča.

u— Mariborski drobiž. Carinsko konferenco, ki bi se imela vršiti v ponedeljek zvečer, so morali odpovedati, kar ni bilo nobenega trgovca in obrtnika, ampak samo en spediter. — Mariborsko okrajno glavarstvo in magistrat sta prišla v konflikt radi kompetenčnega vprašanja, kdo sme pregledati Götzovo dvorano, če je še kljub poškodbam uporabna za prireditve. Do rešitve tega kompetenčnega spora so odložene vse prireditve. — Velemlinar Scherbaum je bil pred mesecem pri okrajnem sodišču radi prodaje pokvarjene moke obsojen na 80.000 kron globe. Pri včerajšnji vzklici ni razpravi pa ga je okrajno sodišče oprostil in z njim vse prizadete trgovce, ki so prodajali to pokvarjeno moko. — Napovedani ples Slovenskega trgovskega društva je odgojen radi situaciji z Götzovo dvorano.

Sodišče

u— Usodni možnar. Dva podjetna mladeniča sta za vsako ceno hotela na Telovo strežaj iz možnarjev. Ker sta imela malo upanja, da bi dobila dovoljenje, sta naprosila prijaznega kamnoseka, naj 3. ma pod svojo šifro izposljuje dovoljenja. Mož jima je ugodil — in podala sta se strežaj. Medtem ko je kamnosek, nič hudega sluteč, nosil „nebo“ za procesijo, se je enemu mladeničev posrečil tako dober strel, da mu je odneslo levo oko, desno pa je hudo ranjeno. Neljubo presenečenje izposlovatelji dovoljenja se je naenkrat rnenal pred sodiščem, ki mu je prisodilo 14 dni zapora. Pri vzklici razpravi so mu kazeno omilili na 1 teden, ker ni bil le on kriv nesrečo, temveč je bil ves — takorekoč aranžma — na slabih nogah.

u— Pasja zgodba. Dragocen pes iz Arabije in njegov pajdaš sta se sporekla in skušala poravnati neopazumljenje na prostem — le sicer na javni cesti. Ker sta bila v svo vnetosti zapletena v la posel (dokaz rasel), nista zapazila tovarnega avtomobila, ki je z brzino 10 do 60 km na uro po različnih informacijah del vel proti njima. Neoporečno je lastna krivda psičkov, da sta prišla v neusmiljeno dotiko s kolejem avtomobila — zakaj pa sta izravnavala prepri „coram publico“? Srečanje z avtomobilom pa je bilo za njiju usodopolno: ostala sta mrtva na licu mesta. Zalujoča lastnika sta vložila tožbo in dosegla, da je bil posestnik avtomobila (ki je takrat kofiral), obsojen. Njegov vzklic je bil zavrnjen, češ da je vsekakor vozil prehitro. Dragocena mlada psička žal nimata nič od tega.

u— Svinjska afera. Ker je imel rudar X. Y. že poklicno mnogo opravila s svincom, se je dogajalo, da ga je svinčar naravnost zasledoval. (Splošno znano je, da denar bogatine preganja. Op. por.). Sčasoma se je nabralo inkriminiranega svinca kar celih 40 krog krog rudarjevega doma. Neurečnejši si ni vedel drugače pomagati ter ga je odposlal v puškarno, da mu izrežajo nekaj orožja. Po prejemu orožja ga je skušal preizkusiti na svoji sestri, kar pa se mu je vseeno izšlo: ostalo je pri nevarni grožnji. Ker je bil vsled prikrivanja najdenega svinca obsojen na en teden zapora, je prijavil vzklic: ker pa je še vedno precej problematično, kako se je nabralo 40 kg svinca krog njegovega stanovanja, je bil vzklic zavrnjen.

u— Prve Mariborčanke v prisilni delavnici. Mariborsko okrajno sodišče je izročilo te dni tri kaznjence, obsojene zaradi vlačugarstva, ženski prisilni delavnici v Begunjah, ki je bila pred nekaj meseci ustanovljena. Srečne izvoljenke so: Marija Mažir in Roza Stern (kupčevalka z dekleti), obe nočni znanke iz mariborskih ulic ter Jožica Kunej iz Bizelskega, ki je bila že ponovno obsojena zaradi goljufije in vlačugarstva. Tudi Mažir in Stern imata že goste popisano kazensko karto in bo zlasti mariborska policija veselo razbremenitve, ker ostanejo kaznjence tri leta v Begunjah. Nekaj podobnih peticij pa še dozoreva za izročitev.

u— Poklicni sejmski tatli. Na Andrejev sejem dne 20. novembra sta se pripeljali iz Gradca v Celjo sedlarjeva žena Jofefa Kramer in natakarcia Urša Freisitzer z namenom, da tudi v Jugoslaviji poskusita svojo tatinsko srečo. Freisitzer ima v tem poslu že rutino, ker je bila zaradi tatvine že desetkrat predkaznovana. V trgovini Dobovičnik sta zahtevali svile robe. V ugodnem trenutku jih je pa izginilo 15. kar je trgovca na srečo takoj opazil. Tekom preiskave se je ugotovilo, da sta obtoženi hodili po trgovinah ter motili prodajalce, da bi našli ugodno priložnost za dolge preste. Pred okrajnim sodiščem v Celju sta bili obsojeni Kramer na 4 mesece, Freisitzer pa na 6 mesecev postrane ječe.

Konceptna držala

THE REX CO., LJUBLJANA.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

G. J. L. v K.: Zal nam je čisto nemogoče, da bi uvajali naročnino dvoje vrste. Po prvih 14 številkah letošnjega „Jutra“ ste se lahko prepričali, da je naš list po vsebini in po obsegu daleko najcenejši. „Domovina“ stane mesečno le 2.5 Din in jo, ako Vam ne konvenira prvovrsten dnevnik, prav toplo priporočamo kot zanimiv tednik, ki prinaša lepe pregledne o vseh dogodkih. Naroča se pri Upravi Domovine, v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

„Male roke“ na šentjakobskem otoku. V naše včerajšnje poročilo o predstavi „Malih rok“ pri šentjakobčanih v Ljubljani se je vrnila cela vrsta neljubih pomenov, katere moramo stvarnosti na ljubo popraviti. Ime avtorja se piše Labouche; dalje je popraviti tekst kakor sledi: „eksemplar iz tiste skupine ljudi, ki...“; ime Rudal je popraviti v Raddi; da Brauer je popraviti v Desbrasures, mesto... „g. Morelu in Lorin“ čita g. Morelu kot Lorin.

Nastop češkega noneta v Pragi. 17. januarja se bo v Pragi vršila senzacionalna glasbena prireditev, na kateri nastopi češki nonet, to je skupina glasbenikov, izpopolnjena a fagotom, oboi in rogom. Nonet se poda kmalu po tem nastopu na turnejo po Jugoslaviji, Italiji, Angliji, Španiji in Ameriki. Program noneta obsega dela: Beethoven op. 20. Smetana, Foerster op. 95 kvintet za pihala in Spohr op. 81 „Grand Nonet“. Morda nam bo pozneje dana prilika, da čujemo nonet tudi v Ljubljani.

Tekma v oblikujoči umetnosti na olimpijadi v Parizu. Oddelček izvršilnega odbora za osmo olimpijado v Parizu naznanja našim slikarjem in kiparjem, da traja rok prijav za sodelovanje pri tekmi na razstavi slikarskih in kiparskih del na pariški olimpijadi do dne 15. marca 1924. Umetniki, ki se še niso prijavili, pa imajo namen sodelovati pri teh svetovnih tekmah, naj se pisмено obrnejo na tajnika izvršilnega odbora g. Boška Loliča, Zagreb, Nikoličeva ulica 14.

Razstava del češkega slikarja Bileka v Parizu. Češki slikar Bilek je razstavil nedavno v Parizu večjo kolekcijo svojih oljnatih slik in pastelov. Razstava je vzbudila med Parižani mnogo zanimanja, kar velja za nekako kulturno revanžo Francozov napram Cehom.

Ljubljanska drama. Sreda, 16.: „Golobček“. E. Četrtek, 17. ob 15.: „Kar hočete“. Dijaška predstava. Petek, 18.: Zaprti. Sobota, 19.: „Othello“. Izv. Nedelja, 20. ob 15.: „Mogočni prstan“. Izv. Ob 20.: „Hamlet“. Izv. Ponedeljek, 21.: „Mogočni prstan“. B.

Ljubljanska opera. Sreda, 16.: „Aida“. A. Četrtek, 17.: Zaprti. Petek, 18.: „Notredamski zvonar“. F. Sobota, 19.: „Gospodski sen“. D. Nedelja, 20.: „Suzanna tajnost, Mozartin Salleri, Gianni Schicchi. Izv. Ponedeljek, 21.: Zaprti.

Mariborsko gledališče. Sreda, 16.: „Janko in Metka“. A. Četrtek, 17.: „Onstran življenja“. B. Petek, 18.: „Lumpacij-vagabund“. E.

KNJIGE, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jeziki, kupuje po najvišjih cenah vedno „Ljudska knjižnica“ v Mariboru, Narodni dom I.

Iz življenja in sveta

Zita in njenih osem otrok

Dunajski «Wiener Journal», ki je o monarhističnih zadevah bilve avstroogrske vladarske hiše vedno dobro informiran, prinaša poročilo, kako je ekscesarica Zita preživela zadnje božične praznike. Avstrijski in madžarski monarhisti so se spomnili Zite in njenih otrok z lepimi darili. Poslali so jih v Lequetto na Špansko v osebnem spremstvu neke gospe, ki pa noče izdati svojega imena. Gospa je spremljala sedem velikih zabojev, v katerih so bili najraznovrstnejši predmeti: obleke, igrače, dišave, hišne potrebščine za gospodinjstvo in drugo. Spremljevalka je dospela na mesto pred božičem in je prebila praznike v krogu Zite in njenih otrok. O svojem obisku pripoveduje:

«Praznikov ni preživela Zita sama v krogu svojih otrok. Prišlo so k njej v obiske razne dame, med njimi tudi njena mati, več nadvojvodin ter profesor Peham, član učiteljskega zbora na dunajski univerzi, ki je prišel na Špansko, da preišče zdravstveno stanje ekscesarice in njenih otrok. Zita je nekoliko depresivna in nervozna. Drugače pa je po zdravniškem mnenju zdrava. Največje bolečine povzroča ekscesarici domotožje. Vedno misli na Dunaj... Ko sem ji izročila slike Hofburga in Štefanove cerkve, so jo obile solze. Spraševala me je po Dunajčanin in je bila vsa srečna, ko sem ji povedala, da avstrijsko ljudstvo še vedno misli na lepe čase, ko so sedeli na dunajskem prestolu Habsburžani...»

«Zita je še vedno energična. Obupana je bila samo prve dni po smrti svojega moža, pozneje se je pomirila. Nadeja se najlepše bodočnosti in v tej veri in nadi vzgaja svoje otroke. Nadzorstva nad njihovo vzgojo noče poveriti nikomur, vrši ga sama. Učitelji njenih otrok so: neki madžarski duhovnik, neka nemška vzgojiteljica in neki švicarski učitelj. Zita jih nadzoruje osebno. Otroci se uče radi, so lepega lica in zdravi.»

«Nosi se Zita še vedno žalno. Ko sem razgrnila pred njo nove pisane obleke, katere so ji poslali prijatelji z Dunaja, se ni hotela dati prepričati, da bi lahko slekla črtno ter se oblekla v kaj svetlejšega. Otroci pa so bili obleke zelo veseli. Zita uporablja za dopisovanje še vedno črno obrobljene zaplepe in ne preneha misli, da bo usoda njenim otrokom vrnila tisto, kar je vzela njenemu možu Karlu.»

Ruske «škarje»

Glavna skrb sovjetske vlade so tako vrane «škarje», t. j. stalna velika razlika med cenami poljskih in industrijskih pridelkov v škodo kmetu. Vsi poljski vrav malo «zapreti škarje» so se izjavili. «Naše življenje je morija», pišejo kmetje. Če stane en pud (12 pol kg) žita 100 milijonov rubljev, plačajo za skvinčnik 180 milijonov a za funt (0,40 kg) jajčevcev 250 milijonov. Funt jajčevca stane torej 2 puda 20 funtov rži. Kmetje bi morali hoditi v Adamovem kostumu, če bi se zanašali na tovarniško blago. Šaj stanejo obnošene hlače do 750 kg žita, srednje dobri čevlji 450 kg, navadna kapa pa do 125 kg žita.

Kmet potrebuje letno za stalno fizično delo vsaj dve obleki iz bombaževine. Blago za suknjo in hlače pa stane do 250 kg rži. To pomeni da bi moral izdati vsak moški član rodbine samo za obleke celoletni pridelek žita. Kmetje v okolici Kijeva imajo malo sveta. 500 kg je tam norma pridelka na osebo in leto. Kmet si torej mora pomagati na drug način. Vseje 10-krat več konoplje in lana nego poprej in redi 2 do 3-krat več ovac nego pred vojno. Letos je bilo videti na pašnikih take črede ovac, kakršnih ni bilo že 40 do 50 let. Vsi potoki, rečice, ribniki so bili polni lanu. Neverjetno je tudi naraslo število domačih tkalcev in predie. Tekom enega samega leta je nastala v vasi s 800 hišami cela kolonija tkalcev in predie. V vsaki hi-

si je 1 do 3 predie. Za domačo obrt se uporablja cela jesen in zima ko ni dela na polju. Neka kmetica je izjavila, da je pridelala letos z dvema hčerkami do 100 metrov preje. To bo sedaj tkala oje na 14-letna hčerka, katere se je lani izučila pri mojstru.

Kmet ne jemlje v najem truda za lastno delo. Na ta način šteje med izdatke samo vrednost petroleja, ki ga porabi pri predie. Meter domačega platna stane kmetu 10-krat manj nego tovarniško blago. Ravno tako uspešno se izdeluje volneno suknjo. Šest ovac da letno ravno toliko volne, kolikor jo je treba za dolg kmetijski kaftan. Ti izdatki so za kmeta malenkost, kajti ovac se 9 mesecev pase zunaj, a pozimi dobi le preostanke po domačem govedu. Ruski kmet se je umaknil v svojo poljevo hišo, in njegova samota in brezbržnost daje komunistom priliko, da mirno vladajo dalje po Marksovi teoriji.

Trpljenje otrok v Nemčiji

Otroci padajo od lakote. — Tuberkuloza divja.

«Berliner Tageblatt» konstatira, da zaradi današnje bede trpijo največ otroci. V Draždanah prihaja povprečno 700 otrok v šolo brez zajtrka. — Vsak dan se zgrudijo v šoli otroci od slabosti, ker so premalo življeni. Od 1200 v eni sami šoli jih ima 285 težko skrivljeno hrbenico. — V Lipskem nima 9 procentov vseh dijaštva tople hrane. V Monakovem so konstatirali 78 procentov tuberkuloznih otrok. Zdravilišča za tuberkulozo za otroke in odrasle so v celi Nemčiji prenapolnjena.

«Kaj bi storil če bi bil milijonar?» Sarajevski dnevnik «Večernje novosti» so razpisale anketo o vprašanju, kaj bi storili čitatelji lista, če bi čez noč postali milijonarji? Uredništvo je prelelo celo vrsto interesantnih odgovorov. Eden od njih se glasi, da bi njegov avtor storil isto, kar delajo vsi milijonarji: potrudil bi se namreč, da bi svoje premoženje pomnožil. Drugi odgovor pravi, da bi pisec 75 odst. svojega premoženja porabil za uničevanje korupcije. Iz Mostaria je prišel odgovor z besedilom, da bi njegov duševni oče pogledal na konec sveta, da bi nikdar več ne videl svoje žene. Neko revno dekle je napisalo: «Kupila bi moža, ker revno in pošteno dekle ga ne more dobiti.» Duhovit odgovor je poslal Dubrovčan Gijvo. Glasi se: «Da sem milijonar v Angliji, bi napojil Radica s čajem, da bi od tekočine eksplodiral. Kot milijonar v Nemčiji ali Rusiji bi poglodal od gladi. Če bi pa bil milijonar v Jugoslaviji, bi si kupil velik železen zaboj, ter se zaprl vanj, da me ne bi ubil kakšen Paskijević, Čaruga, Razpopović ali kdo drugi njihove vrste.»

«Noge kot nadomestilo rok. Univerzo v San Franciscu v Ameriki obiskuje tudi dekle Marta Halle, kateri se je za časa detinstva pripetila nesreča, da je izgubila obe roki. Nesreča pa ji je ob enem vili toliko poguma, da je začela kot nadomestilo rok vezovati svoje noge. Martine nogavice segajo do prstov. Dolga trenaja je dekletu pomagala do tega, da je izurila prste na svojih nogah za pisanje, šivanje, likanje, pranje in za druge posle, katere opravljajo drugi ljudje z rokami. Ko se je hotel neki ameriški novinar prepričati, o dekletovi spretnosti z nožnimi prsti, jo je obiskal in se ni malo začudil, ko mu je Marta mesto roke ponudila nogo, katero je mož kot gentleman seveda moral sprejeti. Potem pa je o dekletu napisal to, kar poročamo v teh vrstah.

«Princeznina vlomilka. Pariška policija je aretirala znano svetovno plesalko, nastopajočo pod imenom Natalijo Joanano, ki je v resnici grška princesa, ki je pred vojno plesala v carskem baletu v Moskvi. Njene noge so proglasili strokovnjaki za najlepše noge na svetu. Natalija si je kot plesalka pridobila ogromno premoženje in svetoven glas.

Plesala je ponovno v Nemčiji, Franciji in Švici z največjim uspehom. Po ruski revoluciji pa se je plesalka privzela na Poljaka Evgena Ecksteina, ki se je zdajal za njenega impresarja. Eckstein pa je samo nesramno izkoriščal baletno divo, tako da je bila Natalija naposled prisiljena priključiti se neki vlomilski družbi, ki je kradla in živela od vlomov in tatvin. Natalijo so sedaj z družbo vred zaprli in plesalka z najlepšimi nogami v Evropi premišljuje danes posledice svoje sramotne kariere v zaporu.

«Bismarckov stalni zdravnik umri. V Münchenu je umrl 14. t. m. v starosti 73 let nekdanji stalni zdravnik «železnega» kancelarja, kneza Bismarcka, dr. Ernst Schweninger, čegar osebnost je imela na Bismarcka silen vpliv in se pripoveduje o tem razne anekdote. Nekega dne ga je Bismarck vprašal: «Ali Vam je znano, kak razloček je med Vami in mojimi prejšnjimi zdravniki?». Bismarck je nato še pristavil: «Prejšnje zdravnike sem kuriral jaz, Vi pa kurirate mene!»

Antonin Dvořák

Sloviti češki skladatelj, čigar odlično delo «Stabat mater» se bo jutri izvajalo v Ljubljani na koncertu «Glasbene Matice». Opozorjamo na članek o Dvořaku in njegovem delu v današnjem «Kulturnem pregledu».

Sokol

Kulturno delo mariborskega Sokola

(Iz poročila br. Pirca na občnem zboru 13. januarja o delu prosvetnega odseka leta 1923.)

V minulem letu je imel kulturno-prosvetni odsek dvoje predavanj večjega šila in en debati večer. Prvo predavanje je imel 12. maja 1923. brat profesor Teply «O živih silah narodnega edinstva», drugo pa 1. decembra br. dr. Kovačič «Ob politični ujedinenja». Prvega predavanja se je udeležilo 54 oseb, drugega pa 126. Debatni večer se je vršil 20. februarja 1923. ob udeležbi 20 članov in članic.

Kakor je bilo kulturno delo na zunan v zelo malem obsegu, so je toliko bolj poglabilo v tako zvanih kratkih nagovorih pred vrsto. Ker ne gre za osebe, ampak za delo, naj omenim le, da sta bila v minulem letu pri 11 oddelkih 202 nagovora, in da so zlasti nekateri bratje vaditelji, oziroma sestre vaditeljice popolnoma pravilno ahvaliti pomene onih jedrnatih stavkov, ki jih povedo svoji vrsti, kadar se nudi prilika. In takih priložnosti ni malo.

Dalje naj se spominjam članskega sestanka v aprilu, ki sicer ni prinesel zadržanega suda, pa smo vsaj videli, da nas je nekoliko več, kot običajno pri predavanjih in podobnih prireditvah. Nikakor pa ne smem pozabiti markantne poteze, ki je zahteval kulturni plat Sokolstva globoko brazdo. Brat dr. Reisman je vrgel tudi letos našemu sokolskemu naraščaju

potem «Ljudske knjižnice» na stotine knjig v naročje in jim s tem omogočil brezplačno uživanje najtežnje duševne hrane. Naj mu bo za njegovo poštvalnost na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala kulturno-prosvetnega odseka.

Da ne omenjam drugega kulturnega dela, ki ga je izvršil Sokol, je vzrok razdelitev dela na poedine odseke, ki so že ali bodo še poročali, vendar se mi pa zdi potrebno, da pojasnim ob tej priliki nekatere vzroke, zakaj ne izkazuje kontna bilanca kulturno-prosvetnega odseka takega plusa, kot bi ga želel prav za prav vsak Sokol, gotovo pa najbolj načelnik sam.

V prvi vrsti je to odsek, ki dila šele par let, pa mu v tej dobi še ni bilo mogoče dati onega razmaha, ki mu je potreben za pravo udejstvovanje. V našem mestu je, žal, premalo ljudi, ki sodelujejo aktivno in še to vidimo pri vseh takih društvi, ki imajo v kulturnem smislu paralelni pravec s Sokolom. Drugi stoji lepo ob strani in kritizirajo. Da pa ni možno več gospodarjem istočasno enako služiti, o tem je gotovo vsak prepričan.

Večjo krivdo nosijo še istočasne prireditve, ki so zlasti lani naravnost podpirale tiste, ki kolebajo med pravo sokolsko zavestjo oziroma dolžnostjo, pa med sirenskimi glasovi omamljenih plakatov.

Krona vseh neprilik je pa boj za primeren lokal. Razen one lesne sobe, katero ima Sokol v Narodnem domu, nimamo prostora, kjer naj se gibljemo, ta je pa za vsak razmah naravnost nemogoča. Vse druge misli o uporabi Narodnega doma so iluzorične in zato se kaže tukaj zopet ona velika potreba po lastnem domu, ki jo čuti Sokol že lepo vrsto let in ki postaja vedno občutljivejša. Zbirajmo za lastni dom, da bomo lastni gospodarji, potem bomo zrlj tudi na bilanco kulturno-prosvetnega odseka lahko s ponosom.

Odsek ima dovolj življenjske energije, hoče cveteti, tudi impulza mu ne manjka, samo časa mu še dovolite, da se razmahne. Naj mu prinese tekoče leto več uspeha! — Zdravo!

Akademija Sokola v Trbovljah

Po večmesečnem presledku od župnega ziela v Trbovljah nas je naš «Sokol» iznenadil s svojo dobro pripravljeno «Akademijo». V dve uri trajajoči brezdomni telovadbi posameznih oddelkov smo zopet občudovali prave sardove sokolske vzgoje. Izvajalji 10 točk telovadnega sporeda nam je nudilo pestro sliko sokolskega dela v telovadnici. Videlo in čutilo se je, da je pokazalo članstvo kot naraščaj živo voljo tekmovalnosti med seboj in zato ni čudno, da nam je zelo težko oceniti, kdo je bil v istini najboljši.

Zenska deca z ljubkimi prostimi vajami, moška z «Naprejem», člani kot člani s prostimi, ženski naraščaj z izredno dobro izvajanimi vajami čehških Sokolov 1920. in «Večer na Savji», moški zopet z boksom. Članice z vajami s kijl. A krona vsemu temu so bile vrste na orodju. Pričakovali smo sicer mnogo od našega članstva, a vendar, kar smo videli, nas je presenetilo, ker to je bil že prehod preko našega pričakovanja. Zaključek «Akademije» so tvorile vaje «Konjički» izvajane iz 5 skupin ženske dece in naraščaja. Kaj tako srčkanega še nismo videli — in vaja se je morala na splošno zahtevo polnoštevilnega domačega in tujega občinstva ponoviti.

Ne moremo si kaj, da bi o tej priložnosti ne imenovali bratov in sester, ki so s svojo poštvalnostno delavnostjo največ pripomogli do tako krasno uspele prireditve. V prvi vrsti čast in hvala načelniku br. Kostajniku. Tako vnetega, pridnega in zvestega načelnika ima menda malokatero sokolsko društvo v Sloveniji. On sam vadi — piše note, sestavlja vaje itd., kratkoročno stroj — pogon in mazilo. Njega podpira krepko vadiateljica sestra Zlatica Kubarjeva. Tudi ona je vsak večer v telovadnici — in prihaja iz pol ure oddaljenih Trbovelj — pri fari v vsakem vremenu. Istotako moramo pohvaliti sestro gospo Kostajnikovo in brata Torija.

Krasen okvir te lepe slike sokolskega

dela v Trbovljah je naš prvak v sokolskih vrstah mednarodni tekmovalcec brat Hlantan — naš domačin. Kakor žujemo, doblimo v kratkem v Trbovlje tudi drugega korenjaka v telovadbi brata Trotovskega. Brj ko mogoče! Čestitamo sokolskemu društvu in njegovemu starosti br. Sušniku na tako intenzivnem delu in želimo, da bi kmalu stala naša ponosna stavba «Sokol. doma!» — Zdravo! Brat Tone.

Sokol I. v Ljubljani vabi svoje članice in članice na članski sestanek, ki se vrši v četrtek 17. jan. t. l. ob 8. uri zvečer na Taboru. Po sestanku razgovor o kandidaturi listi za društveni občni zbor. Odbor.

Sokol I. v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v sredo 23. t. m. ob 20. uri (8. uri zv.) v dvoran Mestnega doma z običajnim dnevnim redom. 122

Sokol I. v Ljubljani. V soboto dne 19. t. m. ob 20. uri predava v društvenih prostorih brat prof. I. Bajželj: «Zgodovinski pregled razvoja Sokolstva». — Bratje in sestre pridite polnoštevilno. Prosvetni odsek.

Jezdni odsek telovadnega društva Sokol Ljubljana vabi vse brate članice na nujni važni sestanek, ki se vrši v sredo 16. januarja ob 20. uri v Narodni kavarni. Občni zbor odseka z običajnim dnevnim redom se vrši v soboto 19. januarja ob 19.30 istotam. Za oboje udeležba obvezna. Zdravo.

Sokolsko društvo v Planini pri Rakcu je imelo v nedeljo 13. t. m. svoj redni občni zbor v društveni telovadnici. Starosta br. H. Demšar je pozdravil odposlanca obmejnega okrožja br. Baričeviča iz Cerknice in bodril navzoče k nadaljnjemu vstrajnemu delovanju. — Poročali so: načelnik br. D. Kiauta o telovadbi in nje uspehu v minulem letu, tajnik br. N. Mrhar ml. o delovanju društva, blagajnik br. L. Tršar o stanju blagajne, ki izkazuje precejšen dobiček. V novi odbor so bili izvoljeni: starosta br. Vi. Požar, šol. vodja, podstarosta br. H. Demšar, načelnik br. D. Kiauta, načelnica sestra Jugova, tajnik br. V. Mrhar, blagajnik br. Fr. Kiauta ter drugi odborniki izmed br. telovadcev. Upamo, da se nam v kratkem priključijo tudi še oni bratje in sestre onkraj demarkacijske črte, da bomo skupno v kar največjem številu pripomogli k sokolski ideji.

Sokol Bohinj na Bohinjski Bistrici ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 20. t. m. ob pol 19. uri v hotelu «Triglav». 117

Mariborski Sokol je imel v nedeljo dopoldne svoj letni občni zbor, ki je bil jako živahen. Samo poročila o delovanju glavnega odbora in številnih odsekov so zadržala celo dopoldne. Društvo se je v preteklem letu znatno okrepilo in oživilo, kar je pokazala tudi krasna udeležba bratov in sester. Poročilo o telovadbi in telovadnih nastopih društva je bilo ravno tako zadovoljivo kakor uspehi kulturnega, godbenega in veseličnega odseka. Znatno napredek je izkazal odsek za zgradbo Sokolskega doma, ki je zbral nad 90 tisoč dinarjev. Popoldan je bil posvečen debati o načrtu delovanja v odsekih za prihodnje leto. Posebno se bo reorganizirala in spopolnil mladinski odsek, ki bo prirejal za deco marionetne predstave, združene s pevskimi točkami, pravilne popoldneve, podučne in zabavne izlete in sploh skrbel za spopolnitev vzgoje sokolske dece. Novi odbor bo skušal notranje delovanje v vsakem ozirom spopolniti in pritegniti k delu vse članice in članice. — Vseled naraslihi potrebi je bila letna članarina zvišana na 30 Din. ustanovna pa na 500 Din. Večurna debata je bila skokinske stvarna in res bratska ter bo gotovo rodila zaželene uspehe. Tudi volitve novega odbora so bile izvršene v popolnem soglasju. Novi starosta je dosednji načelnik veseličnega odseka zdravnik dr. Toplak, podstarosta pa odvetnik doktor Boštjančič, načelnik brat Naglič in načelnica sestra Naberežjeva. Ostali odborniki so sami marilvi bratje in sestre. Prva večja sokolska prireditev bo markšerada, mladinski odsek pa bo priredil že to nedeljo marionetno predstavo v Narodnem domu. Zanimiva so bila poročila sokolskih odsekov iz okolice; posebno delavna sta v Jarenini in na Pragerskem.

Albert - Jean:

Obriti gospod

Gospa Farigondova se je zaničljivo s prstom dotaknila kosmatega obraza svojega soproga.

— Obriti se moraš, pa takoj! je zapovedala.

Gospod Farigond je dejal:

— Zvedel sem od sobarice, da v tem kraju ni brivca.

— Kaj zato, saj lahko greš v Ploudalmézeec. Tam boš našel, kar rabiš. Ploudalmézeec je daleč, je ugovarjal g. Farigond. Deset kilometrov tja in nazaj, jaz sem pa prišel sem, da se spočijem.

— Če odideš vsako jutro ob devetih od tu, si ravno do kosila nazaj... Kar naprej, dragi moj!... Le idi! Ali menda misliš, da se bom dala poplujbiti od tebe s tako raskavim obrazom?

Gospod Farigond je vzdihnil in dal klobuk na glavo.

— Torej na svidenje! je zamrmral. Gospa Farigondova je čakala toliko časa, da ji postava njenega soproga ni več kvarila pokrajine; nato pa se je naslonila s komolci na okno svoje sobe.

Pred oknom se je razprostiralo brezkončno morje in kričeči beli galebi so letali ro modrem nebu. Mimo hiše so po blatu hodili fantje, ki so se vračali z ribjega lova in mladi gospodje v črtanih suknjah so odhajali na tenišče, noseč rakete pod pazduho.

Gospa Farigondova, ki je ljubila ta sport, se je odločila, da si poišče partnerja za vsakdanjo partijo. In v tem upanju je pozvonila sobarici, da ji prinese vroče vode in čokolado.

Pri kosilu so se zbrali penzionarji hotela v jedilnici, ki je bila silno revno opremljena. Vstop novih došlecev je bila senzacija, kajti gospa Farigondova je pustila popolno svobodo svojim mladim prsim pod svilnenim jerscem z zlatimi gumbi. Kar se tiče soproga, so njegova rejena lica visela na trdi ovratnik.

Kot je upala gospa Farigondova, je njena lepota kmalu začela vzbujati zanimanje pri mladih gospodih, ki se uiso samo izključno posvetili sportu. In tako je kmalu pričela igrati tenis.

Gospod Farigond je kot gledalec prisostvoval tej zabavi, kadar se je vršila popoldan. Kajti ceremonija pri brivcu mu je vzelava vedno odobna.

Med gentilemi, ki so vhiteli rakete, se je predvsem odlikoval Fred An-

cel po preciznosti svoje igre in gube svojih hlač. Zenski člani na igrišču so tokmovali med seboj, da igrajo skupaj z njim. Pred prihodom gospe Farigondove je bila mala Doralis ljubljenska šampionka.

Toda dve oč ostrigaste barve, nasmeš ust, vlažnih kot morski kamen, lasje svetle barve, kot so gotove alge iz morskih globin; to je zadostovalo, da je lepi Fred zapustil malo Doralis in začel flirt z gospo Farigondovo.

Vsako jutro, ko se je sorog spravil na pot k brivcu, se je prikazal Fred, živčajoč tango, na terasi hotela. Gospa Farigondova je takoj pokazala svoj nasek pri oknu.

— Počakajte me, je zaklicala, v petih minutah sem gotova!

Cez pol ure je bila spodaj in Fred jo je galantno vedel med velikansko «skalovje», ki se razprostira ob obrežju morja. Tu se nudi na tisoče kotičkov ljubimcem, ki se ne strajajo nobene vtroglosti. In gospa Farigondova je sledila svojemu vodniku v ta kaos rožnatega granita...

On je gospa Farigondova sledila Fredu, je mala Doralis sledila gospe Farigondovi. Popolnoma razumljiva ljubomnost je trla srce dekleta, ki je videlo, da ji je tulka v dveh dneh

odnesla, kar je sezidala v celomesečnem flirtu. Bedasto počenjanje sprehajajočega se soproga jo je že skoraj privedlo do obupa.

Fred in njegova prijateljica niti sanjala nista, v kaki nevarnosti se nahajata. Plodonosno sta prebila vsak dopoldan na belem pesku med dvema ogromnima skalama; v oni je bila votlina, v katero sta se v slučaju, če je solnce prehudo pripekalo, lahko umaknili. In gospa Farigondova je uživala svojo srečo brez vsake zahrbtnosti misli, kajti vedela je, da jo njen soprog brezpogojno uboga in da si nikdar ne bi upal, stopiti neobrit pred njo.

— Ura je enajsti! V naglici je zapustil brivnico! je mrmrala.

Sedaj hiti čez klince pri Trestitgnon in se počeno potil je dodal Fred.

Sedaj koraka mimo Semaforja!

In hiti na levi strani mimo cerkve Clarté.

Slika ubogega soproga, ki sopiha v pekočem solncu, jima je napravljala počitek bolj slačen in prijeten.

Neko jutro sta se gospa Farigondova in Fred ravnokar pripravljala, da se skupaj kopata v bistrih morskih valovih, ko so se začeli težki koraki, ki so stopali proti skritemu obrežju. In

gospod Farigond se je prikazal pred obema skrivcem.

— Kaj pa delaš tukaj? je vprašal strogo svojo soprogo.

— In ti? mu je odvrnila gospa Farigondova, ki se je rada jezila. Mislila sem, da si pri brivcu... Od kdaj si pa upaš, ne več biti se vsako jutro?

— Obril sem! je izjavil gospod Farigond in se pogladil po obratih in mehkih lilih in po podbradku.

In ko je gospa Farigondova prebledela pred to skrivnostjo, je njen soprog privedel:

— Ravnokar sem srečal na potu v Ploudalmézeec gospodično Doralis, ki mi je dejala: «Ubogi gospod, vi se mi pa res smilite, ker morate vsak dan tekat. Pridite k meni, v mojo sobo v hotel: imam nekaj levega za vas»...

In tam mi je dala brivni aparat!...

(Prevedel P. V. B.)

Zbirajte in darujte,
da zgradimo
Sokolski dom
na Taboru!

Gospodarstvo

Novi cenik za zavarovanje valute pri izvozu lesa

Generalni inspektorat finančnega ministrstva v Beogradu je pod J. br. 4555 v dne 25. novembra 1923. izdal cenik, po katerem se ima vršiti zavarovanje valute pri izvozu onega blaga, za katero to določa člen 16. pravilnika o prometu s devizami in valutami od 23. septembra 1923.

Prvotni cenik je stopil v veljavo dne 1. decembra 1923. Žal, so se posamezne postavke cenika določile, ne da bi Generalni inspektorat zaslišal naše gospodarske organizacije in tako se je zgodilo, da so bile zlasti postavke, tičeče se lesnih izdelkov, neutemeljeno visoke, kar je škodljivo vplivalo na izvoz lesa iz Bosne in Slovenije. Zaradi tega sta Trgovska in obrtniška zbornica v Sarajevu in odbor za lesno industrijo Zveze industrijev v Ljubljani takoj po izdaji cenika opozorila Generalni inspektorat potoma detajliranih spomenic na pretrpano visoke postavke, katere določa cenik za rezani in tesani mehki les, ki tvori glavni kontingent izvoza iz naših pokrajin.

Ker naše pismene predstavitve in posredovanje Centralne industrijskih korporacij niso imele zaželenega uspeha, je Centralna industrijskih korporacij sklicala konferenco zastopnikov lesne industrije iz vse kraljevine, ki se je vršila dne 10. jan. v Beogradu. Zvezo industrijev v Ljubljani je zastopal tajnik g. D. Goriup. V smislu sklepov konference, kateri je prisostvoval v imenu Generalnega inspektorata finančnega ministrstva tudi inspektor g. Acimović, je izdal inspektorat dne 12. jan. nov cenik, veljavni za čas od 15. do 31. jan., ki določa za posamezne vrste lesa nastopne postavke:

St. 84.) Drva za kurjavo	od 10.000 kg	2200 Din
St. 85.) Lesno oglje	od 10.000 kg	10.000 Din
St. 86.) Mehak stavbeni les, rezan, (jelka in smreka) od 1 kub. metra		700 Din
St. 87.) Mehak stavbeni les, tesan, po 1 kub. m		400 Din
St. 88.) Mehak les okrogel (antene itd.) od 1 kub. m		300 Din
St. 89.) Borov les rezan od 1 kub. m		900 Din
St. 90.) Borov les tesan od 1 kub. m		500 Din
St. 91.) Bukov rezan in tesan les: parjen od 1 kub. m		900 Din
St. 92.) Hrastov rezan les od 1 kub. m		2000 Din
St. 93.) Okrogel hrastov les od 1 kub. m		500 Din
St. 94.) Hrastovi pragovi: 1.60 do 2.20 dolgi komad		30 Din
2.50 do 2.70 dolgi komad		50 Din
St. 95.) Bukovi pragovi komad		30 Din
St. 96.) Lipa, oreh in druge vrste plemenitega lesa, rezane od 1 kub. metra		1500 Din
St. 97.) Brest in jesen, rezan od 1 kub. m		1000 Din
St. 98.) Duge vedro		90 Din
St. 99.) Telegrafski drogi (7 do 9 m komad)		50 Din

Zastopniki lesne industrije iz posameznih pokrajin so sicer opozorili, da so tudi postavke novega cenika še previsoke, vendar zaradi ugovora ravnatelja nekakega večjega podjetja v Beogradu niso mogli doseči povsem pravih postavk. Pač pa je zastopnik Generalnega inspektorata izjavil, da se cenik v prihodnosti zniža, če se statistično dokaže, da zavzema izvoz slabših vrst lesa oni odstotek, ki so ga navedli zastopniki organizacij. Na konferenci doseženo znižanje postavk cenika pomeni vendar važen uspeh za našo celotno lesno industrijo, ker je s tem vsaj deloma odstranjena nepotrebnost in nepremagljiva ovira izvoza našega lesa.

Z vinskih tržišč

V Sloveniji je bilo v zadnjem času izjemoma v posameznih krajih na štarskem nekaj živahnijša kupčija, vendar je v splošnem vinska trgovina še nadalje mrtva. V inozemstvo gredo tako iz Slovenije kakor iz ostalih vinskih pokrajin države le neznatne množice, ki niso v nikakem razmerju z množino razpoložljivega vina. V poslednjem četrtletju se je izvozilo iz cele države 9745 hl. Največ se izvažajo dalmatinska vina. Vinsko kupčijo ovirajo poleg denarne krize v zadnjem času tudi sneženi meteži, ki onemogočajo promet. V svrhu ublaženja vinske krize v Sloveniji snujejo mariborski vinogradniki centralno zadrugo za vnovčevanje vin iz Slovenije.

Cene vinu so v glavnem nespremenjene. Tržijo se: kmečko vino iz zagrebške okolice po 4 do 5 Din, banatsko po 2.5 do 3.5 Din za liter na debelo. V severni Dalmaciji se plačajo vina po 3 do 3.5 Din, boljša tudi 4 Din.

v srednji Dalmaciji se boljša črna vina za domačo potrebo kupujejo po 6 do 6.5 Din, v južni Dalmaciji pa boljša bela in črna vina po 6.5 Din za liter na debelo.

V Avstriji cene vinom naraščajo. — Cene so zelo čvrste ne samo na Dunaju nego tudi v nižavstrijah produkcijskih pokrajinah. Zboljšana nova vina notirajo 7200 do 7800 aK, navadna vina iz leta 1922. 5000 do 6000 aK, navadna nova vina 6000 do 7000 aK za liter na debelo ab Nižavstrijah. Na Dunaju se dobe 12 odstotna zboljšana nova vina po 12.000 do 14.000 aK za liter.

V Madžarski je tendenca vinskega trga istotako čvrsta. Cene so v zadnjem času narasle za 75 do 100 odst. Vina okrog 10 odst. notirajo 560 do 600 mK, preko 13 odst. 2000 do 3000 mK za liter.

V Italiji izvoz ne uspeva tako, kakor so pričakovali. V zadnjem času so se izvozile manjše količine v Švico in pa Francijo. Cene se gibljejo povprečno 150 do 250 lir za hektoliter na debelo po kakovosti.

Čvrste so vinske cene tudi v Španiji, dočim v Franciji cene naraščajo le radi poslabšanja francoskega franka. Slednje povzroča tudi precejšnje kupčijsko mrtvilo na francoskih vinskih tržiščih.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (15. t. m.) Pšenica: baška, 79 do 80 kg. 2 odst., 2 vagona 340 do 345; banatska, 79 do 80 kg. 2 vagona 340. Ječmen: baški, 67 do 68 kg. 1.5 vagona 285. — Oves: baški, 2 vagona 235. Turšičica: baška, 15 vagonov 260 do 265; za mare-april, duplikat kasa, 30 vagonov 270 do 272.5; za mare-april, 100 odst. kasa, 3 vagoni 250; mare-april, 100 odst. kasa, 15 vagonov 270; april-maj, 5 odst. kasa, 10 vagonov 267.5; januar-februar, duplikat kasa, 2 vagona 265; banatska, 15 odst. kasa, 20 vagonov 270. Moka: 7, 3 vagoni 382.5. Otrobi: baški, debeli, 1 vagon 175. Tendence nespremenjena.

Dunajski svinjski sejem (15. t. m.) — Dogon 2571 komadov. Notirajo za kg žive teže: debele 23.000 do 26.500, mesnate 24.000 do 27.000 aK.

Hmeljski trg v Strasbourgu (12. t. m.) Cene hmelju so narasle. Plačuje se od 2000 do 2200 francoskih frankov za 50 kilogramov. Kupčiji se sklepa zelo malo. Radi majhnih množin zadržujejo trgovci blago. Kdor ga pa nujno rabi, mora plačati gornje cene.

Svinjski trg v Strasbourgu (12. t. m.) Uvoz živih svinj iz Jugoslavije je zopet dovoljen, istotako goveje živine in pa ovac. Svinje notirajo 8.50 do 8.80 francoskega franka za kg mrtve teže.

— Napovedi za dopolnilno prenosno takso. Rok za vložitev napovedi za dopolnilno prenosno takso poteče dne 15. januarja. Ker pa večini tej taksi zavazanih družb, društev in oseb ni bilo mogoče do določenega roka vložiti napovedi, je Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo naprosila finančno delegacijo, naj naroči podrejenim davčnim uradom, da prošnje roka blagohotno rešujejo. Na to prošnjo je finančna delegacija opozorila davčne urade, da je finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani že predlagalo Generalni direktorji posrednih davkov, da se za vložitev napovedi določi rok podaljša do 15. februarja 1924. Ker je pričakovati, da bo Generalna direktorja temu predlogu ugodila, je finančna delegacija odredila, da davčni uradi z obravnavanjem individualnih prošelj za podaljšanje roka, do nadaljnjega počakajo. Hkrati je finančna delegacija opozorila davčne urade, da se izreka kazni zaradi nepravilne prijave le v slučaju, če se bodo morale stranke s posebnim opominom pozvati, da vložijo napovedi. — Kakor javljajo iz Beograda, je Generalna direktorja posrednih davkov že dovolila podaljšanje roka do 15. februarja 1924.

— Načrt Državne poljedelske banke. Iz Beograda javljajo, da je omenjeni načrt ponovno predejan. Glavnica banke bi znašala 500 milijonov Din. Od tega naj bi se prvo leto izplačalo 100 milijonov Din iz državne kase, nadaljnje zneske pa naj bi po potrebi izdajalo finančno ministrstvo. Med drugim bi banka dobila letno tudi 50 odst. čistega dobička razredne loterije, 20 odst. od vsote, katero daje Narodna banka državi od svojega čistega dobička, po 80 odst. od vsote, katero daje Državna hipotekarna banka državi od svojega čistega dobička 10 odst. iz čistega dobička poštne hranilnice in drugo.

— Plačevanje taksi pri pogodbah z oblastmi. Ker so se dogodili primeri, da so posamezne državne oblasti ob priliki zaključitve pogodb s privatniki izjavile, da bo takso plačala država, je izdal finančno ministrstvo te dni na vee državne oblasti poziv, da se morajo v podobnih primerih ravnati po čl. 8. taksnega zakona. Po tem členu mora pri vsaki med dvema osebama sklenjeni pogodbi, ako je ena obeh oseb oproščena plačanja taksi, plačati takso druga oseba.

— Letna skupščina Narodne banke se vrši po sklepu zadnje seje upravnega odbora dne 10. marca 1924.

— Izvoz alkoholnih pijač v Kanado. Po obvestilu našega generalnega konzulata v Montrealu (Kanada) je uvoz inozemskih vin in drugih alkoholnih pijač

dovoljen le v dve provinci, in sicer v Quebec ter Britsko Kolumbijo. Interesenti lahko pošljejo vzorce vin in alkoholnih pijač v dve eksemplarni na naslov: Consul general of the Kingdom of Serbia, Croats and Slovenes, Care of Quebec liquor commission, Montreal, Canada.

— Prodaja in dobava. Pri ravnateljstvu državnih železnice v Zagrebu se vrši dne 5. februarja dražba starih tračnic, pri upravi državnih monopolov v Beogradu pa dne 4. februarja ofertalna licitacija glode dobave 8800 kg klesa in 1.290.000 komadov svinčenih plomb. Natančnejše v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— »Tabor«, lesna trgovska in industrijska družba v Loškem potoku v likvidaciji poziva upnike, naj priklase even tualne terjatve pri likvidatorjih gg. Francu in Miroslavu Rusu v Hribu.

— V trgovinski register so se vpisala firma Carbonaria, d. z. o. z. za eksport oglja in dry v Kočevju. Izbrisala se je firma Prvo posavsko stavbeno podjetje in lesna trgovina Warletz, Počnik in drug v Brežicah ob Savi, ker se je družba razšla.

— Generalna skupščina vojvodinskih veleindustrijev, ki se je vršila v nedeljo v Novem Sadu, je sklenila osnovati glasilo »Trgovske Novine«.

— Nazadovanje bolgarskega leva. Konec maja 1923. je prišel kazati bolgarski lev znatno boljšanje, ki se je v juniju že nadaljevalo. Dne 15. junija je notiral funt sterling še samo 340 levov. Posledica tega je bilo oslabljenje izvoza, kar je boljanje leva ustavilo. Dne 7. julija je notiral funt sterling že 420, dne 4. avgusta 560 levov. Padanje leva je postajalo vedno močnejše in dne 11. decembra je izgubil lev tekom ene ure 200 točkov na švicarskih borznih tržiščih. Funt sterling je dosegel že 700 levov.

— Vinska letina v Franciji in Alžiru leta 1923. je po francoskih uradnih poročilih nastopila v Franciji: zaloga 5.439.755 hl in novi pridelek 56.932.933 hl, skupaj 62.422.688 hl; v Alžiru: zaloga 57.098 hl in novi pridelek 10.168.350 hl, skupaj 10.243.448 hl. Vsteta ni Alžacija in Lorena.

— Sladkorna produkcijska Rusije znaša po ruskih statističnih podatkih do konca novembra 1923. 16.051.145 pudov belega kristalnega sladkorja in 98.592 pudov sivega sladkorja. (Pud je 16.38 kilogramov).

Domače borze

15. januarja:

ZAGREB. Na elektnem tržišču tendenca nespremenjena. Nekaj več zanimanja je bilo za Eskomptno, Jugoslavensko, Slavonijo in Gutmann. — Na deviznem tržišču vlada nadalje slaba tendenca. Italija je nekoliko popustila, istotako Pariz. Notirale so devize: Amsterdam 3260 do 3290, Dunaj 0.1225 do 0.1245, Budimpešta 0.305 do 0.335, Bukarešta 0 do 45, Italija izplačilo 386.5 do 389.5, ček 385.5 do 388.5, Kopenhagen 1515 do 1525, London izplačilo 871.5 do 874.5, ček 370.5 do 373.5, New-York ček 87.25 do 88.25, Pariz 382.5 do 387.5, Praga 255 do 258, Solija 0 do 67, Svica 1520.5 do 1530.5, valute: dolar 88.25 do 87.25, aK 0.1235 do 0.1252, Kš 252 do 0, francoski franki 375 do 380, leji 41.5 do 44.5, lire 382.5 do 385.5; efekti: Eskomptna 165 do 167, Jugoslavenska 158 do 160, Ljubljanska kreditna 210 do 212.5, Slavenska 107 do 108. Eksploatacija 240 do 242.5, Sečerana Oeljek 1770 do 1775, Gutmann 1820 do 1825, Trbovlje 897.5 do 900, Vevče 170 do 175. BEograd. Tečaj so bili izpod črte paritete. Blaga v izobilju. Pariz je znatno padel. Notirale so devize: Amsterdam 3295 do 3310, Dunaj 0.123 do 0.1235, Budimpešta ponudba 0.36, Bukarešta 43.55 do 44, Zeneva 1520 do 1524.5, London 373.75 do 374, Milan 386.5 do 387.5, New-York 88.2 do 88.3, Pariz 383.5 do 385, Praga 257.2 do 257.5, Solun 165 do 172, Stockholm 2290 do 2310; valute: lire 388 do 385.

Sport

Službene objave LNP

(Iz seje upravnega odbora 28. decem.)

Podsavetni odbori so sestavljeni sledeče:

Upravni odbor: preds. ravn. A. Jug. podpreds. ing. Ivan Hrovatin, I. tajnik E. Betetto, II. tajnik M. Vončina, blagajnik N. Buljević, odborniki dr. R. Koprivnik, V. Cimperman, M. Krogelj, dr. D. Košiča, L. Zajc, I. Lukežič, Al. Mahkovec (Celje), Planinšek (Maribor).

Podsavetni kapitanom je bil izbran g. ing. St. Bloudek.

Poslovni odbor: ing. Hrovatin, Vončina, Buljević, Cimperman, dr. Košiča, V. Vodišek, J. Klapek.

Kazenski odbor: ing. Hrovatin, Vončina, dr. Koprivnik, Zajc, V. Vodišek, B. Kandare, Ant. Cerne.

Odbor za sestavo reprezentančnega moštva: ravn. J. V. Betetto, ing. Bloudek, Lukežič, Vodišek, C. Jamnik, Fr. Zucchiatti; po eno mesto je pridržano PO Maribor in PO Celje.

Novi naslov podsaveta: Ljubljana, poštni predal 18.

Konstituiranje novih medklubskih odborov v Mariboru in Celju imajo izvesti PO. najkasneje do 25. januarja. Tozadnja navodila so bila izdana pismenim putem.

Upr. odbor izreka po nalogu gl. skupščine tudi tem potom zabavalo dnevnika »Jutro« za posebno uspešno podpiranje sportnega gibanja in delovanja LNP, ter za redno priobčevanje službenih objav podsaveta.

Sekcija Zbora nogom. sodnikov se naproša, da pripravi začetkom sezone 1924 savezne sodniške izphte v Ljubljani. — Posl. odboru se nalaga, da izvede takoj revizijo verifikacij igralcev ter izžreba prvenstvene termine pomladne sezone; nove legitimacije je izdati do nadaljnega le onim igralcem, za katere so bile vpslane fotografije.

Podsavetne klube se opozarja, da se vrši 9. februarja v Zagrebu redna glavna skupščina JNS. — Opozarja se klube, da za termine 2. marca, 6. aprila in 4. maja ne sklenejo nikakih tekem, ker določa JNS, na te dni pokalne tekme za Olimpijski sklad. — SV. Rapid (Maribor) se odobri za 78 Din za svoletasno preveč plačano naročnino za Sl. Glasnik. — Potrjuje se plačilo 315 Din po Atletik SK. (Celje). — Poziva se klube, da naznanijo najkasneje do 25. t. m. svoje točne naslove. —

Citajo se s pravom nastopa dne 29. januarja za SK. Korotan (Kranj): Reboli Stane, Janša Joško; za SSK. Maribor: Holjan Milko, Stagliar Milan, Srebotnjak Rado. Nadalje s pravom nastopa dne 28. junija za SK. Korotan Kranj: Janša Albin. — Anulira se čitanje igr. Vidmar Frica za SK. Slovan ter se ga čita za SK. Jadran s pravom nastopa dne 28. aprila. — Prijavnica igr. V. Pammerja za SK. Ilirijo se odstopi JNS. s prošnjo, da izposluje odpustnico Oe. F. B. Tajnik.

Smučarska tekma za prvenstvo Slovenije se bo vršila 20. t. m. v smeri proti Cerknici in sicer bodo tekmovali moški iz Pokoljša čez Vini vrh v Cerknico, dame pa z Rakeka na isti cilj. Podrobnosti o tekmi bodo objavljene v četrtletni ali petek po časopisu. Vljudo prošimo vse one sportnike-netekmovalce, da gredo JZSS na roko s tem, da se nujno prijavijo kot nadzorniki na progi in sicer najkasneje do petka zvečer ob 6. na spodaj označeni naslov. Prijave tekmovalcev za obedne tekme se zaključijo istotako ob 6. zvečer v petek istotam. Pravico do tekmovalstva imajo vsi v J. Z. S. S. verificirani sportniki. Naknadno verificiranje se lahko priklasi še ta den. Prijavi za tekmo je priložiti pri-

Tuji v Ljubljani

Od pondeljka na torek je prenočilo v Ljubljani skupno 132 tujcev. Od teh se je nastanilo 104 v hotelih in sicer:

UNION: Arzt Marko, potnik, Dunaj; Eisenbart Adolf, mag. pharm., Novomesto; Adler Manfred, trgovec, Gradec; Ballestein Ernst, lesni trgovec, Zagreb; Berentsen H., industrialja, Amsterdam; Benedik Marko, veleindustrialec, Zagreb; Berger Emil, potnik, Dunaj; Dr. Drušković Andrej, inšpektor, Beograd; Frankl Josip, trgovec, Dunaj; E. Fleischer, trgovec, Nürnberg; Feldmann Josip, trgovec, Linz; Götz Bertold, trg. potnik, Celje; Groff Samuel, zasebni uradnik, Budapest; Hopf Karol, trgovec, Dunaj; Hofmann Just, direktor, Zagreb; Košenina Franc, notar, Gornji grad; Krantz Julij, trgovec, Dunaj; Klaus Ad., potnik, Asch; Krašovec Franc, lesni trgovec, Vrhnik; Mangold Ivan, krznar, Gradec; dr. Mitrovic Jurij, načelnik po. jed. min., Beograd; Matjaž Leo, posestnik, Stražišče; Majdič Franc, župnik Motnik; dr. Ogriček Anton, odvetnik, Celje; Penn Makso, trgovec, München; Strauss Josip, trgovec, Frankfurt; Stern Karl Henry, trgovec, London; Schacherl Emil, trgovec, Dunaj; Šoster Janko, trg. potnik, Celje; Tašner Josip, inšp. min. za agr. ref., Beograd; Ulrich Hans, industrialja, Dunaj; Vámos Ferdo, potnik, Trst; Varga Evgen, trgovec, Milan; Vazi Evgen, zasebni uradnik, Budapest; Winzig Filip, tovarniški direktor, Mojstrana; Vojnović Voja, trgovec, Beograd.

SLON: Bufon Feliks, trgovec, Trevi; Baebler Ada, žena bančnega uradnika, Celje; Bieber Robert, tovarnar, Gradec; Breznik Josip, posestnik, Središče; Demšar Vladimir, medicinec, Zelezniki; Hudovernik Ivan, trg. uradnik, Domžale; Janković Milan, trgovec, Trst; Koppilov Karla, zasebnica, Schwerin; Kundić Rade, trgovec, Zagreb; Koebek V., zasebnik, Kranj; Keber Ivan, tovarnar, Tacen; Mainardis Dante, industr. agent, Casarsa; Meyer Alojzij, inženjer, Kozmince; Niholac Ante, bančni uradnik, Beograd.

Vremensko poročilo

Ljubljana 15. januarja 1924.

Ljubljana 808 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0-10	Padavine mm
Ljubljana	7.	768.4	-3.7	juzp	oblačno	—
Ljubljana	14.	768.7	-1.8	zapad	"	—
Ljubljana	21.	768.9	-2.5	"	"	—
Zagreb	7.	767.0	-4.0	brezvetra	"	—
Beograd	7.	770.3	-10.0	"	pol obl.	—
Dunaj	7.	767.6	-5.0	jug. vzh.	mogi	—
Traga	7.	770.6	-8.0	brezvetra	pol obl.	—
Laomost	7.	764.9	-9.0	"	jazo	—

V Ljubljani barometer nižji, tempoer. nižja.

Dunajsko vremensko poročilo. Vreme se v Avstriji ni izpremenilo. V dolinah je že redno megla, višine so jasne. Mrz se je poostil, tako da je včeraj

javnino v znesku 15 Din. — Start za moško tekmo na Pokoljšu je ob 11. dopoldan, za damsko tekmo za ob 12. nad Rakekom. Prvi tekmovalci bodo prispeli na cilj v Cerknico okrog 13. Jugoslovenski zimskosportni savez, tvrdka Gorec, Kreditna banka, Ljubljana.

T. K. Skala, podružnica Jesenice priredi 20. t. m. ob 13. sankasno tekmo z »Jesenjskih rovtov«. Prijave v restav. raciji »Bodaj« Jesenice do 18. t. m. ob 18. pozneje le proti dvojni prijavi do žrebanja, ki se vrši ob 10. pri »Višnarju«, Jesenice. Člani 10. nečlani 20 Din. Sestanek 18. t. m. ob 20. v klubu. — Odbor.

Smučski odsek Ilirije v Ljubljani sklicuje v sredo, 16. t. m., ob 20.30, sestanek v kavarni Evropa. Važno radi nedeljske prvenstvene tekme za Slovenijo.

S. K. Hermes v Ljubljani sklicuje v nedeljo 20. t. m. ob 9.30 dop. v gostilni »Stepice« v Sp. Šiški svoj redni letni občni zbor. Za slučaj nesklepnosti ob napovedani uri se vrši občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

Seja upravnega odbora Ljublj. nogometnega podsaveta se vrši danes 16. t. m. ob pol 20. uri v lokalni Sportne zveze. — Tajnik.

»Obzor« o našem zimskem sportu. Zagrebški »Obzor« objavlja simpatično pisan člančič o zimskem sportu v Sloveniji ter povdarja, da ima Slovenija predvsem mnogo izvrstnih smučarjev. »Ta panoga sporta — meni »Obzor« — je zelo razširjena in jo izvršujejo tudi imovitejši kmetje. Škoda je le, da se Slovenci dosedaj še niso udeležili nobene mednarodne smučske tekme, da bi se mogli njihovi rezultati na tem polju primerjati z onimi drugih narodov.« — (Ta trditve ni točna, ker sta se dva naša smučarja lani udeležila mednarodnih smučskih tekem na Češkoslovaškem. Op. ured.) List nadaljuje, da so Slovenci tudi v drsanju dali nekaj odličnih moštrov. Zalibog iz raznih vzrokov se tudi v Sloveniji kakor še nikjer pri nas ne goji hokey na ledu.

Zopet hrasen uspeh Hajduka. Splitški Hajduk je iz Afrike odpotoval v Francijo, kjer je že pri svoji prvi tekmi prav častno reprezentiral jugoslovanski nogomet. V Marseille je premagal s 3 : 2 prvaka Južne Francije Olympique Marselle. Scortala sta Benčić 2, Brnčić Ante 1.

1. lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«, odgovorni urednik Fr. Brozovič, Tisk Delniške tiskarne. d. d. v Ljubljani.

Rešimo sokolski Tabor!

Metković: Osterc Marija, žena trgovca, Beltinci; Prister Gvido, trgovec, Trst; Pirjevec Anton, mesar, Sežana; Pelicon Anton, mesar, Sempas; Porenta Josip, gradbeni nadkomisar, Kranj; Perdan R., zasebnica, Metlika; Rappe Josip, trgovec, Zagreb; Scarpa Silvi, potnik, Trst; Steiner Alfons, trgovec, Zagreb; Stepančić Ivan, posestnik, Renče; Spacil K., lesotrtič, Mozirje; Stiplovec Franjo, stud. art., Maribor; Sklebar Jurij, gostilničar, Štajerje; Stern David, trgovski potnik, Dunaj; Schosberger Evgen, trgovec, Novi Sad; dr. Vrtis Vlastimil, univ. asistent, Bruo; Zupan Anđelika, natakarka, Zagreb; Zalokar Ljuba, trgovka, Celje.

JUŽNI KOLODVOR: Kosmač Josip, trgovec, Mojstrana; Kuhar Franc, trgovec, Murska Sobota; Obilnik Josip, potnik, Škofjaloka; Petrović Veljko, dijak, Derventa; Reches Samuel, potnik, Dunaj; Zagar Josip, trgovec, Corovo.

LLOYD: Albrecht Ivan, trgovec, Hosteršica; Kohn Ivan, potnik, Dunaj; Robič Friderik, artist, Trst.

SOCA: Gržinič Ivan, trgovec, Brč; Istari; Habjan Karol, trgovec, Domžale; Lončar Ivan, poš. poduradnik, Celje; Rebec Rezi, trgovka, Sežana.

TRATNIK: Duletić Dušan, akademik Budva; Geržel Franc, trgovec, Prager; dr. Gorišek Milan, odvetnik, Sveti Lenart.

STRUKELJ: dr. Aleksander Erik, direktor t. o. š., Zagreb; Arapović Stanislav, zasebnik, Karlovac; Buboš Hugo, trgovec, Zagreb; Galič Rudolf, bančni ravnatelj, Kočevje; Grobotek Vikt., lesotrtič, Sv. Janez, Gor.; dr. Lovrec Fr., odvetnik, Ormož; Novak Ivan, zobotehnik, München; Nachbar Artur, trgovec, Sevnica; Pleterski Ivan, trgov. potnik, Maribor; Sand Edvard, disponent, Maribor; Škerlec Ivan, trgovec, Ribnica; Znidaršič Anton, trgovec, Il. Bistrica.

Poleg tega je prenočilo 28 tujcev po gostilnah in sicer: Tivoli 3, De Schiava 4, Stari tšilar 14, Ravnik 1, Amerikanec 3, Kajfež 1 in Lozar 2.

Mario Mariani:

Ljubezen je prepo-vedana

(Konec.)

Trpela sva bedo, pomanjkanje, uboštvo. Desetkrat sva začela živeti iznova, desetkrat sva si opomogla — iz nič; a udarci so naju vedno nanovo potisnili k tlom. In vedno se je ponavljalo isto.

Bila je najina krivda, da sva bila mlada, lepa, pridna, ki ji ni bilo pomoči v očeh ljudi. Po tem takem štiti postava mladince.

Ce bi bila prišla jaz sem, da se pritožim zoper človeka, ki je zahteval za 100 dolarjev mesečne plače razen deset ur dnevnega dela se moja čast in moje telo, bi se mi v sodniki, ki me boste zdaj obsodili, smejali na vse grlo.

Postava se ne trudi, da bi kaznovala goljufijo, podlost in nizkotnost; ne: postava štiti zločince. Če bi ne bilo postav, bi se ljudje čuvali zlega, ker bi mislili na maščevanje prizadetih. A pred tem maščevanjem jih čuva postava, paragrafi, porotniki, policija... Zategadelj se zločinci sprotijo in nosijo glave pokonci, ker ste vi tu, gospodje postav, ki jim zagotavljate zdravo kožo. Žrtvam ostaja le ena pot: samomor. Idijot! Morali bi vsaj prei, kot razljučen psi umoriti one, ki jih tirajo v samomor.

Uboga reval! Preveč resnic je povedala porotnikom. In so jo proglasili za blazno.

Bila je to njena sreča, a bilo je tudi prvič, da ji je resnica nekaj koristila. Kajti če bi bili verjeli, da more ženska pri zdravi pameti govoriti take stvari, bi bila gotovo obsojena na trideset let.

Znameniti odvetnik, pri katerem je bil njen soprog uslužen, ji je dvoril. Bil je človek, ki je uredil vso stvar na zelo

rafiniran način. Poslal je njenega moža zastopat neko zadevo v oddaljeno, zelo oddaljeno mesto. Med njegovo odsotnostjo je poslal gospe, da bi se ne dolgočasila, ker je bila sama, vstopnice za gledališče. Gospa je dva ali trikrat sprejela. Advokat je bil v gledališču ter jo prišel pozdravit v ložo. Govoril je vladno, taktno, fino, s povdorkom ironije, lahke ironije pod slivimi, po ameriško obrtnimi brki, nad tanko gornjo ustnico. Lahen ironičen nasmeh je vibriral v kotu njegovih ust. Gospa zato ni hotela več sprejeti vstopnic. Rekla je slugi, da je trudna, da jo boli glava, a končno je prav odločno povedala, da se brez družbe svojega soproga v gledališče dolgočasiti.

Odvetnik se je delal, kakor da ne razume. Prišle so rože, rože častilca, ki hoče ostati nepoznan, a želi nasprotno. Gospa je rože vrnila.

Z možem sta se smejala tem poskusom; a čutila sta obenem bližajočo se nesrečo. In nesreča je prišla, ko je moral iti zagovarjati neko zadevo v daljno mesto, kjer je moral ostati osem dni.

Drug dan njegove odsotnosti se je potrudil znameniti odvetnik v avtu k gospe svojega substituta. V kotu ustnic mu je igral običajni ironični nasmeh.

Govoril je razločno!

«Vi ste prepametna, da bi vam govoril dvoumno, a ugajate mi preveč, preveč vas ljubim, da bi se krotiti. Stijte meseci so, kar vas vroče želim. Poskušal sem na vse načine, da vas pripravim do tega razumevanja na galanten način. Po štirih mesecih, mož kakor sem jaz, zgubi glavo. Sem starejši od vašega soproga in tudi grši; priznam to. Imam sloves in stoisoče dolarjev letno. Karjerna vaša moža je v mojih rokah; ako ga ljubite njegovo usodo odloči le ena vaša beseda, žrtvujte se malo, ako ne zame, pa zanj. Ponudim vam lahko stvari, katerih vam on ne more dati. Pomislite!... Dovolj mi je, da ste z menoj nekoliko ljubizni. Morem vam ponuditi vse, česar svet niti slutiti ne bo:

povišam plačo vašemu soprogu. Verjemite mi, ponujam vam srečo. Samo zgrabite jo s to lepo rokco, katero bi hotel videti bogato okrašeno.»

Gospa mu je odtegnila in si je gledala nohte. Smehljala se je.

Čuje: «Pred par dnevi je bil moj mož povabljen k čaju, k ravnatelju zavoda, kjer poučujem klavir. Ravnateljica mu je namignila, da je 25 let star, da je lep fant; način in besede malo drugačne, a v bistvu isto, kar ste pripovedovali vi sedaj meni. Moj mož je prišel ter mi povedal ves pogovor in smejala sva se oba. Jaz moram vrtni ljubeznivost svojemu možu tudi od svoje strani. Vendar pa, da ga vi ne odpuščate iz službe, bom molčala o tem, kar ste mi pravili. Sedaj se bom, mesto da bi se smejala z njim, smejala sama, drugače bi se smejala dva...»

Ponudila mu je roko, mirno, brez jeze. Bila ga je že vajena.

Ko je advokat odhajal po stopnicah, je mrmral med zobmi: «Za hudiča, smejali se bomo trije... In odpustil je substituta iz službe.

Tedaj je mlada žena, vedno mirna, vedno smehljajoča, vtaknila samokres v mufl in šla na obisk k znamenitemu odvetniku. Ta jo je sprejel srečen, razburjen, upal je pač na spokornitev — a ona je bila mirna, smehljala se je in je končno potegnila iz kuneja mufa fin, z bisernico obložen samokres ter z enim strelom razdelala advokatovo črepinjo.

Danes jutraj je bila zadnja obravnava. Obsodili so jo samo na štiri leta. Preveč resnic je povedala, tako, da se je njenemu zagovorniku lahko posrečilo vzdržati trditve o njeni nepopolni pameti. Tako je prvič odkar svet stoji, resnica koristila.

Edina ženska, ki je bila poštena — je bila obsojena.

Skandal je povzročil, da je njen soprog postal znamenit, in da misli samo na njo, in na to, kako jo bo oprostil pri vzklencnem sodišču.

Yokohama vstaja iz razvalin

Lanski potres na Japonskem je bil, kakor se je splošno pisalo, eden največjih potresov v zgodovini. Politiki in diplomati, ki budno pazijo na to, da vsako nesrečo izkoristijo v svoje nakane, so tedaj razglasili, da je Japonska prenehala biti velesila. Ali zaman; njihova preokrovanja in sodbje o politični degradaciji Japonske so ostale samo pobožne želje. Japonsko, katero je zadela ena največjih potresnih katastrof v zgodovini, se je brez obotavljanja podala na delo, da izbrše strašne sledove potresne katastrofe.

Danes je japonska potresna nesreča že skoro prebolena. Diplomati molčijo in ne govorje o tem, da je Japonska v razvoju potisnjena za pol stoletja nazaj. Nasprotno. Svet strmi, ko vidi, s kakšno energijo so šli Japonci takoj na delo, da spravijo pohabljeni Tokio in razdelano Yokohamo zopet v stari red. Neki londonski list, ki je poslal svojega posebnega poročevalca v Tokio in Yokohamo, objavlja njegova opazovanja.

Yokohama, piše korespondent, se smoteno dviga iz razvalin. Ves japonski narod, od najvišjega do najnižjega je na delu, da popravi kar je pokvaril potres. Na tisoče delavcev ima posla pri obnovitvi mesta. Načelstvo mesta Yokohama je dovolilo 600 milijonov jenov kredita za popravilo cest v mestu, za zgradbo vodovodov in slinih sredstev. Popravljajo se trgi, ceste, ulice, parki, pristanišča in se pri vsem tem upoštevajo temeljna pravila za olepšavo mesta. Japonci hočejo, da bo nova Yokohama lepša od stare in se pri tem ne strašijo ne truda, ne stroškov.

Kljub temu, da je kolodvor v razvalinah, funkcijonira železniški promet brezhibno. Par sto metrov od postaje se ustavljajo vlaki. K njim prhitijo vselej na stotine avtomobilov in kuljev, ki odpe-

ljejo novodošlece kamor želijo. Japonci nočejo, da bi radi potresnih posledic trpeli tudi oni, ki niso bili direktno prizadeti od grozne nesreče. Vse svoje moči žrtvujejo, da bi napravili tujcem bivanje v Yokohami čimbolj prijetno in udobno.

Po ulicah vozi živahna cestna železnica. Vozovi so novi. Stari so zgoreli med razvalinami; deloma so jih razdelale eksplozije. Čez prekope vodijo nanovo zgrajeni mostovi. Povsod drdtrajo kočije, kliččejo kulji.

Banke so se naselile v barakah. Trgovinska zbornica posluje v nekem velikem skladišču brez oken. Pod isto streho uživajo gostoljubje tudi nekatere inozemske tvrdke, ki trgujejo s svilo. To je pravcata trgovska hiša. Pisarne so brez potrebne opreme; mesto miz in stolic vidiš samo blagajne, ki služijo uradnikom za pisanje in sedenje. Imena tvrdk so napisana na posameznih tablicah, ki so prilepljene na blagajnah.

Najbolj živahen utis napravi na obiskovalca pristanišče. Japonci se hočejo zavarovati pred morebitno novo potresno katastrofo in gradijo dele skladišč iz cinka. Parobrodi pristajajo v dolgi ravni črti. Bolniško službo opravljajo deloma še sedaj ladje, ki so zasidrane v luki.

V četrti za vile se dvigajo iz razvalin lične stavbe in stavbe. Neka restavracija se je naselila v leseni hiši in nosi napis: «Pri potresu». Cene so visoke, ker ni velike izbire v jedilih. Človek se pač mora zadovoljiti z vsem, kar dobi. Japonci pa umejo biti v tem oziru zelo skromni.

V Tokiju se prav tako mrzlično dela in popravlja kakor v Yokohami. Večina hiš v prestolici je že za silo popravljena. Življenje je zopet v starem trgu, ulice so živahne. Japonska dela in bo zabrisala sledove potresa prej kakor bi si Evropejec utegnil predstavljati...

Darujte za Dijaške kuhinje!

Vaška beseda 50 par

Mali oglasi

Stane vaška beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Zevanje“ se računa vaška beseda 1 Din. — Priobčujo se le mali oglasi, ki so plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znanh. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Pouka v italijanščini
Zeli gospodična. Ponudbe pod „Dobro učitelj“ na upravo „Jutra“ 1394

Službe (dobe)
Kontoristinjo
Zmožna slovenščine, srbohrv., nemščine in stenografije, ev. začelno, ki je dovršila najmanj dvorazredno trgovsko šolo, sprejme takoj elektro-tehnično podjetje. Ponudbe z navedbo doseganja službovanja in dovršenih šol, starosti zahtevane plače na: poštni predal št. 8 v Celju. 1316

Agilen potnik
Zaljubljenega stroka za Slovenijo in Hrvaško, se išče. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Galanterija“ 1363

Plačilna natakarija
Na dopolnilni kavaranski vajenec, se sprejmeta takoj v kavnari Prešern v Ljubljani. 1337

Slov. družina v Nišu
Rde 14 do 16 letno zdravo, pošteno in delovno deklico k trem otrokom od 8-7 let, katere bi imela veselje tudi do gospodinjstva. Plača po dogovoru in cela oskrba. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Niš“ 1293

Mlaži intel. gospod
Ki bi bil pomoč šetu, že več v trgovini in perfektni knjigovodja, vsopri lahko takoj. — Oferte je poslati upravi „Jutra“ pod „Točen“ 1268

Hlapce
Vesta in močan, popolnoma vreden v krmiljenju, iščejo in spustiti konj kakor tudi voziti s istimi, se sprejme takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru, najmanj pa 300 Din mesečno. Prodnost imajo samci s vedleznimi ispricavali. — Franco Geršelj, trgovec, Pragerova. 1141

Vajenca
Čvrstega, a primerne količino nabrabno, sprejme konfekcijska trgovina v Ljubljani. — Ponudbe na poštni predal št. 94. 1068

Kuharico
Dobro pošteno, všeč na dan. Naslov pove uprava „Jutra“ 1370

Učence
Za damsko in malko krojstvo, samo ljubljanske, se sprejme takoj Konfekcijska trgovina, Prešernova ulica št. 54. 1072

Prodaj
Prvovrstnih smrek
borov in bor 800 m³ od 20 cm dalje se prodajo franco Petrovčev. Ponudbe na Terfan. Petrovčev. 1380

Lipovih hlobov
lepih, 4 m dolgih, se prodajo v vagonih po vodni ceni. — Pelavce se: Andrej Kresar, Čiharje-st. Vid pri Ljubljani. 1214

Tramovo
kupim v vsaki množini v dimenzijah 4/4, 4/5, 5/6 od 5 do 8 m dolžine. Ponudbe z navedbo cene franco vagon. Dopolni pod „Domomores“ na upravo „Jutra“ 533

Lovska puška
se kupi v neposredni bližini Maribora, da bi si jo kupec lahko ogledal. Ponudbe pod „Lovska puška“ na upravo „Jutra“ 1278

Trboveljski koks
v vsaki količini se prodajo franco Maribor. Cene ponudbe na Trboveljski koks, Maribor, Milnka 13. 1318

«Ljubljanski Zvon»
lepo obdržane letnike: 1898, 1911, 1918, 1918 ter „Dom in svet“ 1898, kupim. Zvesti tudi druge letnike „Ljubljanskega“ — Ponudbe pod „Ljubljanski Zvon“ na upr. „Jutra“ 1401

Levska puška
se kupi v neposredni bližini Maribora, da bi si jo kupec lahko ogledal. Ponudbe pod „Levska puška“ na upravo „Jutra“ 1278

Novo jedilnica
se prodajo na nizki ceni. — Naslov pove uprava „Jutra“ 1361

Kočija
popolnoma renovirana, za 2 konja, se po ugodni ceni prodajo. Fran Hočevar, Velike Lašče. 1340

2 skoraj nova fraka
s svilo podložena in eno samsko suknjo, prodam. — Naslov pove uprava „Jutra“ 1288

Čreslo
smrekovo, drobljeno, par vagonov, prodam po ugodni ceni. Dopolni na poštni predal št. 6, Vrhnika. 1369

Kočija
odprta, elegantna, s gumijastimi obroji na kolesih ter v najboljšem stanju se nahaja. Joži voz, se prodajo. Polze se: Cesta na Kodljevo št. 8. 1389

Zlata verižica
moška in ura, se prodajo. — Naslov pove uprava „Jutra“ 1392

Nekaj moder. pohištva
se radi pomanjkanja prostora prodajo po jako nizki ceni. Polze se v informativni pisarni Joško Sever, Ljubljana, Dunajska cesta 5. 1386

Lepa maska
(Teufel) rdeči atlas, se prodajo za 200 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“ 1402

Lepo goveje maslo
ima napredaj večje količino Anglica Čeh-Vršč, trgovina Ljubljana. 1382

Veliko stanovanje
v centru mesta. Plačam polovico celotne najemnine in odstop 2 neopremljenih sob, za ureditev elegantnega stanovanja. Direktno vstop s stopnišča in souporaba kopalnice, posej. Ponudbe pod „Udoben stan“ na upravo „Jutra“ 293

Velika soba
s številnim in priključnim, prazna, se odda in opremljena soba s elektr. razsvetljavo. Naslov pove uprava „Jutra“ 1384

Mesečna soba
opremljena, v ardi mesta, se enemu ali dvema gospodoma takoj odda. — Naslov pove uprava „Jutra“ 1405

Soba
išče zelo mirno in soliden gospod, po možnosti v bližini tehnika. Ponudbe pod „Takoj 20“ na upr. „Jutra“ 1408

Na hrano in stanovanje
se sprejme s 1. februarjem 1-2 starejša gospoda. Naslov pove uprava „Jutra“ 1397

Samostojen gospod
išče dva neopremljena sobi, da si stredi lep stan. Plača do 800. Souporaba kopalnice, poseben vstop s stopnišča. — Ponudbe pod „Dobro stan“ na upravo „Jutra“ 245

Trgovina
se vzame v najem na prometnem kraju. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Trgovina“ 1308

Gostilna
v prometnem kraju, se vzame na račun ali v najem. Cenj. ponudbe pod šifro „Točen 55“ na upravo „Jutra“ 1212

Pisarna in skladišče
Pisarna (lokal) v Ljubljani na prometni ulici, lepa in svetla, s veliko izlobo in suho in veliko skladišče blizu gl. kolodvoru, se oddata. Ponudbe pod „Pisarna“ na upravo „Jutra“ 1207

Klet
suha in velika, se odda. — Vpraša se pri lastniku Novi Udmaj 78. 1380

Za pisarno
se išče 1 večja ali 2 manjši sobi v sredini mesta s elektr. razsvetljavo in separativnim vzhodom. Ponudbe z navedbo cene pod „Januar“ na Aloma Company, Ljubljana. 1551

Trgovski lokal
s vsem inventarjem, se odda v območju trgu, v najem. Naslov pove uprava „Jutra“ 1365

Kapital
Kompanjona
se sprejme v kavarniško podjetje s dnevnimi koncerti. — Naslov pove uprava „Jutra“ 1335

Kdo posedu 15.000 Din
proti zastavitvi dveh motornih koles za dobo 6 mesecev proti dobri obresti. Cenj. ponudbe pod šifro „Nujna rablja“ na upravo „Jutra“ 1358

100 odst. zagotovljeno
Pisemne ponudbe pod 750 tisoč dinarjev na podružnico „Jutra“, Maribor. 802

Posojilo 15.000 Din
iščem za dobo 6 mesecev s visokimi obrestmi, proti moči garantu in zastavi brijanta. — Ponudbe pod šifro „Trgovce“ na upr. „Jutra“ 1578

Tiha sreča, neznanka.
Dvignite pislo v upravnistvu „Jutra“ 1391

Naročajte „Jutro“!

DOMOVINA

Upravišstvo „DOMOVINE“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54. Telefon št. 34.

Tednik za deželane

Uredništvo „DOMOVINE“ v Ljubljani, Miklošičeva c. 16. Telefon št. 72.

«Domovina» zahaja v Sloveniji na vse pošte, v vse občine in vsako vas.

«Domovina» je najbolj priljubljen ljudski list, ki gre iz rok v roke in ga vidite čitati skoraj v vsaki slovenski kmečki in obrtniški hiši.

«Domovina» je najcenejši in najboljši inseracijski organ. Priznana je, da imajo njegovi oglasi največji uspeh.

Tarifa za inserate zmerina.

Dopisi na upravo «Domovine» v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

Izhaja v 10.000 izvodih

Izhaja v 10.000 izvodih

Lucifer

Vsi odidejo v delovni kabinet Nyctalopov.

On začne prvi govoriti. Kratka, a popolna v vseh podrobnostih je njegova povest o dogodkih, ki so se odigrali na Bermudih.

Gospod Lourmel in gospod Prillant se mu še enkrat zahvalita v imenu Irene in Henrija. Razgovor se začne sukati okoli Irene in Henrija, da-li in koliko časa bosta zdaj varna pred Luciferjevimi napadi. Potem pa preide na izvrednoti slučaj, ki se je pripetil Laurenci.

«Vražji Lucifer!» vzklikne doktor Lourmel. Vprašanje je zdaj le, če bo po dvakratnem fantomatičnem prikazivanju...

«Kaj?» se začudi Sainclair. «Lucifer se je prikazal gospodični Pailli in gospodu Prillant... prav za prav njegov fantom... A o tem boste čuli pozneje... Torej vprašanje je sedaj, če bo po dvakratnem fantomatičnem prikazivanju — prikazal se je 20. maja med 6. in 7. uro zjutraj — tisti tvegan Lucifer sploh še zmožen, da kaj škoduje...»

«In smrt gospoda Mathiasa?» ugovarja Sainclair.

«Res,» pritrdi profesor. «Tudi jaz jo pripisujem njemu, tembolj, ker je nastopila isti dan med šestimi in sedmimi uro zjutraj. A to mojemu mnenju ne nasprotuje.»

«Na kaj opirate svoje mnenje?» vpraša gospod Prillant, «ko trdite, da odslej Lucifer ne bo mogel škodovati, vsaj nekaj časa ne?»

«Ponovimo še enkrat to, kar smo

vedeli še od prej, in to, kar nam je pravkar povedal Sainclair,» odgovori profesor.

«In gospod Lourmel pripoveduje ob pozorni pazljivosti Nyctalopa, Pailli in gospoda Prillanta:

«Prvič. Na Bermudih, kamor je Sainclair dospel 20. maja po sedmi uri zjutraj, ni našel na nikak odpor. Vsi veste dobro, da razdalje stotin in stotin kilometrov Luciferja prav nič ne ovirajo; naša misel prehití razdaljo od Pariza do New-Yorka prav tako hitro, bliskovito, kakor od Pariza v Versailles. In ker je, da se tako izrazim, misel voz, po katerem se prevaža volja; ker se včasih misel in volja zlijeta v eno; ker je volja Luciferjevo orodje, in ker je končno Lucifer dobro vedel, da sta Irena in Henri zaprti in ujeta v Votli Skali, bi on brez dvoma čital Irenine in Henrijeve misli — če bi njegova magična sila ne bila utrpela na moči; vedel bi o navzočnosti Nyctalopovi na Bermudih, vedel bi o njegovi smrti nad Rupertom VI., in z vso svojo peklenko močjo bi se zagnal v boj proti Nyctalopu; ujel bi bil in ne bi izpustil iz rok Irene in Henrija, da bi Nyctalopa zmešal; vplival bi bil na duha Grisylina, na katerega ima brez dvoma neomejeno sugestivno moč... A kaj se je zgodilo? Na Bermudih so se odigrali dogodki, tako pogubni za Luciferja, a on se ni zganil ni najmanj. Menim torej, da je moja podmena zelo verjetna: Lucifer vsaj zdaj nima več tistega strašnega vpliva na človeške možgane, kaj pa je temu

vzrok, tega seveda ne ve niko. Logično,» pritrdi mirno Sainclair. «Res je,» podkrepi gospod Prillant. Laurence ne reče nič, a tem pozor-neje posluša.

«Drugič,» povzame profesor. «Tukaj v Parizu so se dogodile stvari, ki vam jih hočem takoj povedati, Sainclair. Poslušajte pozornost! Ob šestih in dve minuti zjutraj se je Lucifer prikazal Laurenci, je govoril z njo in jo nazadnje ugriznil v desno grudi...»

«Kaj? Kaj pravite?» zakriči Sainclair in prebledi.

A takoj se zopet pomiri in pristavi: «Oprostite, dragi profesor. Poslušam vas.»

Nežno prime Laurence, ki je sedela poleg njega, za roko in jo od časa do časa med profesorjevim pripovedovanjem pogleduje.

Jasno in natančno v vseh podrobnostih, kar je pričalo, a kako vneto je profesor študiral «slučaj Laurence», govori Lourmel o prizoru, ko se je prikazal Luciferjev fantom pevki, in ponovi besede, ki sta jih govorila involtator in njegova žrtev, besede, ki jih je čula madame Déléglise, prisostvojoča oni strašni sceni.

Ko profesor konča, se obrne k Pailli in jo vpraša:

«Ali je bilo tako?»

«Natančno, kakor ste povedali,» odvrne mlada žena globoko razburjena.

«Ko sem na oni strašni krik prihitel v sobo,» nadaljuje profesor, «sem našel gospo Déléglise pol blazno od strahu in groze, bolnico pa so stresali krči. Posrečilo se mi je, da sem jo pomiril. Vbrizgnil sem ji bolečine lajšujočo sredstvo in aseptiziral rano, povzročeno od magičnega ugriza, nakar

je zaspala. Čez osem ur se je zbudila. Od takrat začnena zame kot zdravnik najnerazumljivejši del te fantastične povesti. Sveža, rdečih lic, sladko se smehljajoča mi začne pripovedovati Laurence, ki je od takrat še lepša, mlajša in srečnejša, o svojih sanjah, v katerih je videla vas, Sainclaira, kako se vračate z nekega «daljnega otoka», in pristavi, da umira od gladi...»

«Kje pa sem vendar?» me vpraša potem.

Počasi in previdno ji začnem pripovedovati, opazujoč jo od strani, da ste vi, Sainclair, prišli s Schwalzrocka, odkoder ste jo rešili pol živo pol mrtvo.

«A, res, se že spominim,» mi je samo nato odgovorila. «Zdaj je konec te groze. Ostal mi je le ugriz na grudi. Se zdaj me boli. A tudi to bo prešlo, in potem ne bo ostalo o tem ni sledu ni spomina. Jean se vrača v Pariz in Lucifer je najbrž že mrtov.»

Nato je vstala, si zaželela kopeli in se hotela obleči. Pri obedu sva govorila o vas, Sainclair, in o gospej Pailli, ki zdaj čaka, mi je dejala Laurence, da jo pride Sainclair iskat in privede k meni, mojo drago mamo,» govorila sva o Operi Comique, o gospodu Lerendu in Octavu Lysorju...

Kajne, da je bilo tako, draga moja?»

«Da,» odvrne Laurence z nasmehom.

«Naj končam. Po obedu sem ji razkazal vašo hišo in zvečer ob desetih je legla spat. Noč je minila mirno. Od tedaj se ni pripetilo nič posebnega. Zanimalo vas bo morda le, da je bila Laurence na izprehodu z mojo sestro Lucijo ali pa gospo Déléglise, kakor tudi pri obedu, ki so se ga udeležili gospodje Sndmann, Lerond, Lysor in jaz, taka, kakor sem jo poznal pred

sedmim majem, ko je tako nenadoma izginila. O vzrokih njene odsotnosti in kaj se je zgodilo na Schwalzrocku, je nisem nič izpraševal.

Tudi Lerond in Lysor, ki sem ju na to opomnil, ji nista govorila o tajnosti sedmega maja. In tako se je zdelo, kakor da se je Laurence vrnila s kakega potovanja. Vsem pa se je zdelo še srečnejša in veselejša kakor poprej. Zdaj veste vse. Mislim, da je prišel čas razlag. Jaz jih ne zahtevam, jaz ne. A vi dragi moj Sainclair, bi jih potrebovali za vaš bodoči bojni načrt proti Luciferju; vedeti moramo, da-li je Lucifer mrtov ali živ, da-li je boj končan, ali pa je nastopilo le premirje... In ko bo že vse končano, vas bom prosil, Sainclair, da mi boste o vsem poročali tudi o zaupnih stvareh, tako da bo od te strašne zgodbe imela tudi znanost svoj dobiček...»

Profesor umolkne. Dolg molk nastane. Vsi se ozro v Pailli, ki jo Sainclair še vedno drži za roko. Mlada žena ima povešene veke in je zatopljen v globoko premišljevanje.

Nakrat pa široko odpre svoje bleščeče črne oči in pravi:

«Prisegam vam: razen onega, kar se je dogodilo na Schwalzrocku — Jeanu bom povedala vse natančno —, prisegam vam, da ne vem ničesar. Od trenutka, ko sem se tam zgrudila kakor mrtva, pa do takrat, ko sem se tu zbudila in se mi je prikazal Luciferjev fantom, je zame vse temno, prazno, nemo, nirvana. Potem sem zagledala prikazen, čula strašne protnje, začutila ugriz. Nepopisna bolečina... In nato sem zaspala in sanjala sem sladke sanje: videjala sem Jeana, ki se vrača v aeroplanu.

Deske kupimo!

2	vagona la. smrekovih 1" desk
2	" " " " 5/4" desk
2	" " smrekovih in jelkinih 6/4" desk, merkantilno blago
2	" " " " 8/4" " " "
6	" " " " 3/4" " " "
10	" " " " 1/2" " " "

dobavljivo po dva vagona na teden.

Pismene ali ustne ponudbe, eventualno tudi za delne dobave, je poslati najkasneje do dne 19. januarja t. l. na

„CENAZAL“, Ljubljana, Rnafiljeva ulica št. 13.

Mehanična delavnica in livarna medenih izdelkov Karel Dragar in drug v Zgornji Šiški, Kosova ulica št. 96

sprejema vsa nova dela in popravila, izdelana v lastni režiji, kakor stavbinska dela, iztikala za roulozapore, izdelovanje medenih ležišč (Lager) v lastni livarni, prevzema montaže transmisij in strojev, izdeluje vodovodne armature za kleparje in razne pipe iz medí po najnižjih konkurenčnih cenah.

Sienkiewiczovi romani

Nova izdaja

Izšla je prva knjiga znamenitih Sienkiewiczovih del zgodovinski roman

Z ognjem in mečem

684 strani velike osmerke, 22 ilustracij. Cena v polplatno vezani knjigi Din 120.—, s poštnino Din 125.50.

Istočasno je šla v tisk druga knjiga, ki obsega nadaljevanje povesti „Z ognjem in mečem“, zgodovinski roman

Potop.

„Potop“ bo izhajal ilustriran v zvezkih po 128 strani. Obsegal bo okoli 1000 strani. Vsak zvezek bo veljal s poštnino

vred Din 25.— za one, ki se na roman tako naročijo ter naročnino naprej pošljejo vsaj v enkih obrokih, kot bodo izhajali zvezki. Cena celemu romanu bo pozneje v knjigotrštvu za 30% višja. — Oba romana „Z ognjem in mečem“ in „Potop“ se naročata pri

TISKOVNI ZADRUGI v Ljubljani Prešernova ulica št. 54 (nasproti glavne pošte).

Modni salon damskih klobukov

ANGELA PEKOLJ

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 12

se priporoča velecenjenim damam.

Izdeluje klobuke po naročilu od najpreprostejše do najfinejše vrste.

Preoblikuje damske in moške klobuke.

Naznanilo.

Naznanjam vsem, posebno pa revnejšim slojem, da prodajam premog, dostavljen na dom v vrečah po 50 kg Din 25.— pristojbina za delavo 1.25 tedaj Din 26.25 torej cenejši kakor konkurenca s posebnim vztirom na slabije situirane sloje. Drva vedno v zalogi po nizki ceni.

Se priporoča
Alojziji Strupl
trgovina s premogom
Ljubljana, Vidovdanska cesta 14.

233

Iščem

viničarja

za obdelavo tri četrtine oralov vinograda. Nadzorovati ima tudi 50 oralov gozda. Dobi poleg proste uporabe hiše z gostilno tudi velik vrt okoli hiše in razen tega pet njiv, steljnike in brezplačno drva iz gozda. Ponudbe na: Anton Kajfež, veleindustriec, Kočevje. 219

Goveje meso

po konkurenčni ceni 70 kron za kg se bo prodajalo na prvi stojnici poleg Jubilejnega mosta. Istotam se bo prodajalo tudi svinjsko meso in špeh po najnižjih cenah. 234

Reform

stoklenice za vkuhanje sadja in povrtnice so najboljše in najcenejše. 30

Glavna založba za vso državo:

Lovro Petovar, Ivanjovci.

Istotam se dobé Zupančeve knjige „Konzerviranje sadja in povrtnin za domačo uporabo“ v slovenski in hrvaški izdaji.

Gospodinja, naročite!

Najboljše plača

kože divjačine, kakor lisičje, kunje, dihurje, vidre, polhove, krtove, jazbecje itd.

Eligij Eber, krznar

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Dr. med.

Gregor Fedran

Nada Fedran

roj. Perjo

poročena

Hudo-Solana Rečna dolina

Ljubljana

Ažurira

Toni Jager - Černe

Dvorni trg 1.

DAMA 32

se najhitreje moderno in okusno počasi z uporabo

Vedno velika izhoda vpleti (kit). Priporočam se za vsa lasna dela kakor tudi za barvanje sivih las s „L'Oréal Hene“, tudi v modnih barvah

M. PODKRAJŠEK,

frizer za dame in gospode,

Sv. Petra cesta 32.

Pisalne stroje

nove in rabljene, najcenejše pri

L. BARAGA, LJUBLJANA, Selenburgova ul. 6/1.

Knjige za mladino

Fr. Milčinski: ZGODBA KRALJEVIČA MARKA.

Vez. 18 Din, po pošti 1.50 Din več.

J. Šorli: ČIRIMURCL

Povest s slikami. Broš. 20 Din, vez. 26 Din, po pošti 1.50 Din več.

Fr. Milčinski: TOLOVAJ MATAJ.

Pravljica s slikami. II. natis. Cena broš. 18 Din, vez. 25 Din, po pošti 1.50 Din več.

J. Šorli: BOB IN TEDL

Dva neopnana. Povest s slikami. Broš. 12 Din, vez. 18 Din, po pošti 1.25 Din več.

J. Waschtetova: PRAVLJICE.

Z večbarvnimi slikami. Vez. 22 Din, po pošti 1.25 Din več.

Čika Jova: PISANI OBLAKL

Vez. 14 Din, po pošti 1.25 Din več.

Čika Jova: KALAMANDARIJA

Vez. 12 Din, po pošti 1 Din več.

Vse te knjige se naročajo pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Prešernova ulica št. 54.

Pri nekem premogokopu se sprejme takoj nadpaznik.

Ponudbe z navedbo dovršenih študij, curriculum vitae ter zahtevo plače je nasloviti na upravništvo „Jutra“ pod „Nadpaznik“.

ŠENTJANŠKI PREMOG

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po originalnih cenah premogovnika v celih vagonih pošiljkah

Prodajni urad šentjanskega premogokopa RND. JAKIL,

Ljubljana, Krekov trg 10.

Brzjojavne droge

iz jelovine, 7—15 m dolge, kupuje v vsaki množini

proti takojšnjemu plačilu

GUIDO RÜTGERS

v Hočah pri Mariboru.